

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

"ΟΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΜΕΤΑ ΤΟΝ Ν.4072/2012"

Επιμέλεια

Μακαρέζος Γεώργιος

A.M. 7121

Επιβλέπων καθηγητής

κ. Ιατράκης Γεώργιος

Ηράκλειο,

Ιανουάριος, 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	4
PROLOGUE	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	8
ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.....	8
1.1 Έννοια και χαρακτηριστικά της Ο.Ε. σύμφωνα με τον Νόμο 4072/2012.....	8
1.2 Επωνυμία Ομόρρυθμης Εταιρείας	10
1.3 Σύσταση Ομόρρυθμης Εταιρείας.....	11
1.4 Υποχρεώσεις της Υπηρεσίας μιας Στάσης για την σύσταση της Ομόρρυθμης Εταιρείας	14
1.5 Εταιρική Σύμβαση της Ομόρρυθμης Εταιρείας.....	15
1.6 Διοίκηση και Διαχείριση της Ομόρρυθμης Εταιρείας σύμφωνα με τον Νόμο 4072/2012	18
1.7 Ευθύνη των Εταίρων στην Ομόρρυθμη Εταιρεία μετά το Νόμο 4072/2012	20
1.8 Κέρδη και ζημιές Ομόρρυθμης Εταιρείας.....	22
1.9 Μεταβίβαση εταιρικής συμμετοχής – Έξοδος εταίρου Ομόρρυθμης Εταιρείας	23
1.10 Λύση Ομόρρυθμης Εταιρείας σύμφωνα με τον Νόμο 4072/2012.....	24
1.11 Εκκαθάριση Ομόρρυθμης Εταιρείας	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	31
ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	31
2.1 Έννοια και Επωνυμία Ετερόρρυθμης Εταιρείας σύμφωνα με τον Νόμο 4072/12.....	31
2.2 Επωνυμία της Ετερόρρυθμης Εταιρείας σύμφωνα με τον Νόμο 4072/2012	32
2.3 Σύσταση Ετερόρρυθμης Εταιρείας σύμφωνα με τον Νόμο 4072/2012.....	33
2.4 Διαχείριση της Ετερόρρυθμης Εταιρείας σύμφωνα με τον Νόμο 4072/2012	34
2.5 Εκπροσώπηση της Ετερόρρυθμης Εταιρείας.....	35
2.6 Ευθύνη Ετερόρρυθμου Εταίρου σύμφωνα με τον Νόμο 4072/2012.....	36
2.7 Κέρδη και ζημιές Ετερόρρυθμης Εταιρείας	38
2.8 Λύση Ετερόρρυθμης Εταιρείας.....	39
2.9 Μετατροπή Ετερόρρυθμης Εταιρείας σε Ομόρρυθμη Εταιρεία	40
2.10 Ετερόρρυθμη Εταιρεία Κατά Μετοχές.....	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	43
ΑΦΑΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.....	43

3.1 Έννοια Αφανούς Εταιρείας	43
3.2 Σύσταση Αφανούς Εταιρείας	44
3.3 Λειτουργία Αφανούς Εταιρείας	45
3.4 Λύση και Εκκαθάριση Αφανούς Εταιρείας	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	47
ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ.....	47
4.1 Έννοια Κοινοπραξίας.....	47
4.2 Η Κοινοπραξία ως Ομόρρυθμη Εταιρεία	47
4.3 Αλλαγές οι οποίες επήλθαν με τον Νόμο 4072/2012 στην Κοινοπραξία	48
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	50
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	53

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία παρουσιάζονται οι Προσωπικές Εταιρείες μετά τον Νόμο 4072/2012 «Βελτίωση Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος – Νέα Εταιρική Μορφή – Σήματα – Μεσίτης Ακινήτων – Ρύθμιση Θεμάτων Ναυτιλίας, Λιμένων και Αλιείας και άλλες διατάξεις». Στις προσωπικές εταιρείες περιλαμβάνονται η Ομόρρυθμη, η Ετερόρρυθμη και η Αφανής Εταιρεία.

Σκοπός της πτυχιακής εργασίας είναι μέσα από τα κεφάλαια και τις επιμέρους ενότητες της, να παρουσιαστούν αναλυτικά οι αλλαγές οι οποίες έγιναν μέσα από τις διατάξεις του Νόμου 4072/2012 και σχετίζονται με τις προσωπικές εταιρείες.

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην Ομόρρυθμη Εταιρεία και στα άρθρα 249 έως 270. Το δεύτερο κεφάλαιο αφορά στην Ετερόρρυθμη Εταιρεία και στα άρθρα 271 έως και 284 του Νόμου 4072/2012. Τέλος στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η Αφανής Εταιρεία και τα άρθρα 285 έως και 292 του Νόμου 4072/2012.

Επιπλέον, παρατίθενται αναλυτικά όλες οι αλλαγές που επέφερε ο Νόμος 4072/2012 στις προσωπικές εταιρείες καθώς και τα πλεονεκτήματα τους έναντι του Εμπορικού Νόμου μέσω του οποίου ρυθμιζόταν επί χρόνια η λειτουργία των προσωπικών εταιρειών.

PROLOGUE

This thesis presents the partnership after the Law 4072/2012 "Improving the Business Environment - New Corporate Form - Signs - Real Estate Agent - Setting subjects Shipping, Ports and Fisheries and other provisions." In partnerships include general partnership, the limited partnership and the Silent Company.

The purpose of the thesis is through the chapters and subsections to present in detail the changes that were made through the provisions of Law 4072/2012 and related partnerships.

The first chapter is a reference to a general partnership and Articles 249 to 270. The second chapter covers the Limited Partnership and to Articles 271 and 284 of Law 4072/2012. Finally, in the third chapter presents the Silent Company and Articles 285 to 292 of Law 4072/2012.

Also, presented in detail all the changes introduced by Law 4072/2012 on private companies and their advantages against the Commercial Law through which governed for years the operation of partnerships.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 741 του Αστικού Κώδικα, με το οποίο ορίζεται η έννοια της αστικής εταιρείας «με τη σύμβαση της εταιρείας δύο ή περισσότεροι έχουν αμοιβαίως υποχρέωση να επιδιώκουν με κοινές εισφορές κοινό σκοπό και ιδίως οικονομικό». Όταν ο επιδιωκόμενος εταιρικός σκοπός είναι εμπορικός, τότε πρόκειται για προσωπική εμπορική εταιρεία. Προσωπικές εμπορικές εταιρείες είναι η Ομόρρυθμη, η Ετερόρρυθμη και η Αφανής Εταιρεία.

Προσωπικές ονομάζονται οι εταιρείες λόγω του έντονου προσωποπαγούς χαρακτήρα τους. Οι εταίροι οι οποίοι μετέχουν σε μια προσωπική εταιρεία δεσμεύονται μεταξύ τους με δικαιώματα και υποχρεώσεις, που ως απώτερο στόχο έχουν την προώθηση και την επίτευξη ενός κοινού εταιρικού σκοπού. Δύο ή περισσότερα άτομα (εταίροι) δεσμεύονται νομικά να συμπράξουν για να πετύχουν τον κοινό εταιρικό σκοπό ο οποίος αναφέρεται στην εταιρική σύμβαση. Οι εταίροι οφείλουν να καταβάλουν προς την εταιρεία συγκεκριμένη παροχή – εισφορά για την επίτευξη του εταιρικού σκοπού και η οποία ορίζεται στην εταιρική σύμβαση.

Τελικός σκοπός των εμπορικών προσωπικών εταιρειών είναι το κέρδος που προκύπτει με την ευόδωση του εταιρικού σκοπού. Κύριο συστατικό στοιχείο στις προσωπικές εταιρείες αποτελούν οι εταίροι και σε αντίθεση με τις κεφαλαιουχικές εταιρείες (π.χ. Ανώνυμη Εταιρεία) δεν μεσολαβεί τρίτο πρόσωπο για την διαχείριση της εταιρείας.

Επί σειρά ετών οι προσωπικές εταιρείες λειτουργούσαν σύμφωνα με τις διατάξεις του Εμπορικού Νόμου και από τα άρθρα του Αστικού Κώδικα. Οι διατάξεις του Εμπορικού Νόμου δεν είχαν υποστεί αλλαγή από το 1835, αυτό είχε ως άμεση συνέπεια σύγχρονα επιχειρηματικά προβλήματα να μην μπορούν να επιλυθούν. Προβλήματα τα οποία σχετίζονταν τόσο με την σύσταση των προσωπικών εταιρειών όσο και με την λειτουργία τους.

Με τον Νόμο 4072/2012 έγινε η αναγκαία αναθεώρηση του δικαίου των προσωπικών εμπορικών εταιρειών. Μέσα από τις διατάξεις των άρθρων 249 έως 293, στα οποία γίνεται λόγος για την Ομόρρυθμη (άρθρα 249-270), την Ετερόρρυθμη

(άρθρα 271-284), την Αφανή Εταιρεία (άρθρα 285-292) και την Κοινοπραξία (άρθρο 293), ο νομοθέτης επιχείρησε να επιλύσει όλα τα προβλήματα τα οποία δεν μπορούσαν να επιλυθούν με το προγενέστερο νομοθετικό πλαίσιο. Συγκεκριμένα ο Νόμος 4072/2012 επέφερε αλλαγές στους εξής τομείς:

- Στις δεσμευτικές σχέσεις μεταξύ των εταίρων
- Στα αίτια τα οποία οδηγούν στην λύση της εταιρείας
- Στην αντιμετώπιση των αδημοσίευτων εταιρειών
- Στα όρια εξουσίας των διαχειριστών
- Στα δικαιώματα των ετερόρρυθμων και των αφανών εταίρων

Μέσω των διατάξεων του Νόμου 4072/2012 επιχειρήθηκε να απομακρυνθεί ο απόλυτα προσωποπαγής χαρακτήρας που χαρακτήριζε τις προσωπικές εταιρείες, με στόχο την διατήρηση της εμπορικής επιχείρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

1.1 Έννοια και χαρακτηριστικά της Ο.Ε. σύμφωνα με τον Νόμο 4072/2012

Πριν την θέσπιση του Νόμου 4072/2012 ο ορισμός της Ομόρρυθμης Εταιρείας προέκυπτε από τον συνδυασμό του εμπορικού νόμου και του αστικού κώδικα. Συγκεκριμένα το άρθρο 20 του εμπορικού νόμου για την Ομόρρυθμη Εταιρεία όριζε «Ομόρρυθμος είναι η συστανομένη μεταξύ δύο ή και πολλών, σκοπόν εχόντων να συνεμπορεύονται υπό επωνυμίαν εταιρικήν» και το άρθρο 22 για τους ομόρρυθμους εταίρους όριζε «Οι ομόρρυθμοι συνεταίροι, οι αναφερόμενοι εις το καταστατικόν της εταιρείας έγγραφον, υπόκεινται αλληλεγγύως εις όλας τας υποχρεώσεις της εταιρείας, αν και υπογεγραμμένας παρ' ενός μόνου των συνεταίρων, υπό την εταιρικήν όμως επωνυμίαν». Τους ορισμούς αυτούς και κατ' επέκταση την έννοια της ομόρρυθμής εταιρείας συμπλήρωνε το άρθρο 784 του αστικού κώδικα το οποίο ανέφερε για την προσωπικότητα της αστικής εταιρείας «Η εταιρία του κεφαλαίου αυτού, αν επιδιώκει οικονομικό σκοπό, αποκτά νομική προσωπικότητα, εφόσον τηρηθούν οι όροι της δημοσιότητας που ο νόμος τάσσει για το σκοπό αυτό στις ομόρρυθμες εμπορικές εταιρίες. Η προσωπικότητα αυτής της αστικής εταιρίας εξακολουθεί να υπάρχει ωσότου περατωθεί η εκκαθάριση και για τις ανάγκες της εκκαθάρισης».

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 249 του Νόμου 4072/2012 «Ομόρρυθμη είναι η εταιρεία με νομική προσωπικότητα που επιδιώκει εμπορικό σκοπό και για τα χρέη της οποίας ευθύνονται παράλληλα όλοι οι εταίροι απεριόριστα και εις ολόκληρον». Ο ορισμός και η έννοια της Ομόρρυθμης Εταιρείας συμπληρώνεται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του Νόμου 4072/2012 από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα εξαιρουμένων των άρθρων 758 και 761.

Συγκεκριμένα το άρθρο 758 του Αστικού Κώδικα αναφέρεται στις εισφορές των εταίρων καθώς και στα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται κατά την διαχείριση της, τα οποία ανήκουν σε όλους τους εταίρους αναλόγως το εταιρικό μερίδιο που κατέχει ο καθένας εξ' αυτών. Επίσης οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο απέκτησε ο

διαχειριστής κατά την θητεία του στην Ομόρρυθμη Εταιρεία υποχρεούται να το καταστήσει κοινό με τους υπόλοιπους εταίρους και πάλι σύμφωνα με το εταιρικό μερίδιο του καθενός εξ' αυτών.

Στο άρθρο 761 του Αστικού Κώδικα το οποίο καταργήθηκε με τον Νόμο 4072/2012, γίνεται αναφορά για το αμεταβίβαστο της εταιρικής μερίδας και συγκεκριμένα «ωσότου τελειώσει η εκκαθάριση κάθε εταίρος έχει υποχρέωση απέναντι στους λοιπούς να μη διαθέσει το μερίδιό του στα κοινά πράγματα. Επίσης δεν έχει δικαίωμα να ζητήσει τη διανομή των κοινών πραγμάτων πριν περατωθεί η εκκαθάριση».

Η έννοια της νομικής προσωπικότητας της Ομόρρυθμης Εταιρείας προσδιορίζεται από το άρθρο 758 του Αστικού Κώδικα κατά το οποίο η Ομόρρυθμη Εταιρεία αποκτά νομική προσωπικότητα μετά το πέρας των απαραίτητων διαδικασιών δημοσιότητας και η νομική προσωπικότητα παύει να ισχύει μετά το πέρας των διαδικασιών εκκαθάρισης.¹

Λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 251 του Νόμου 4072/2012 στο οποίο γίνεται λόγος για την δημοσιότητα, η Ομόρρυθμη Εταιρεία αποκτά νομική προσωπικότητα μετά την καταχώρηση των απαραίτητων στοιχείων στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.). Σε επόμενη ενότητα της παρούσας πτυχιακής εργασίας θα γίνει αναφορά για την διαδικασία καταχώρησης της Ομόρρυθμης Εταιρείας στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.

Η έννοια του εμπορικού σκοπού προσδιορίζεται από το άρθρο 1 του Εμπορικού Νόμου σύμφωνα με το οποίο, έμποροι είναι όσοι μετέρχονται σε εμπορικές πράξεις και έχουν ως κύριο επάγγελμα την εμπορία².

Η Ομόρρυθμη Εταιρεία διαθέτει αρκετά χαρακτηριστικά της αστικής εταιρείας, όμως λόγω της εμπορικής της ιδιότητας υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις, όπως είναι η εξολοκλήρου και απεριόριστη ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων. Παρακάτω γίνεται αναφορά των κυριότερων χαρακτηριστικών της Ομόρρυθμης Εταιρείας:

---

¹ Αστικός Κώδικας, άρθρο 758

² Εμπορικός Νόμος, άρθρο 1

- Η επιδίωξη κοινού εμπορικού σκοπού από τους ομόρρυθμους εταίρους.
- Η εταιρική επωνυμία, η οποία σύμφωνα με το άρθρο 250 του Νόμου 4072/2012, σχηματίζεται είτε από το όνομα ενός περισσοτέρων εταίρων είτε από το αντικείμενο της επιχείρησης είτε από άλλες ενδείξεις, με την προσθήκη των λέξεων Ομόρρυθμη Εταιρεία.
- Η απεριόριστη και εξολοκλήρου ευθύνη όλων των ομόρρυθμων εταίρων έναντι των εταιρικών δανειστών, όχι μόνο μέχρι του ποσού των εισφορών τους αλλά και με την προσωπική τους περιουσία³.
- Η απαραίτητη ύπαρξη εταιρικής σύμβασης εταιρικής σύμβασης και εταιρικού σκοπού.
- Λόγω της ιδιότητας της ως εμπορική εταιρεία η οποία επιδιώκει εμπορικό σκοπό, όλοι οι ομόρρυθμοι εταίροι νοούνται έμποροι.
- Έχει νομική προσωπικότητα το οποίο συνεπάγεται ότι στην Ομόρρυθμη Εταιρεία εφαρμόζονται οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα περί νομικού προσώπου.
- Βάσει νόμου στην Ομόρρυθμη Εταιρεία ισχύουν οι αρχές της ατομικής διαχείρισης και εκπροσώπησης.
- Σε περίπτωση πτώχευσης της Ομόρρυθμης Εταιρείας, πτωχεύουν και οι ομόρρυθμοι εταίροι. Αντίθετα σε περίπτωση πτώχευσης ενός εταίρου, δεν συνεπάγεται και η πτώχευση της Ομόρρυθμης Εταιρείας αλλά λύεται, εκτός αν υπάρχει διαφορετική πρόβλεψη στην εταιρική σύμβαση.
- Κάθε νέος εταίρος που εισέρχεται στην Ομόρρυθμη Εταιρεία ευθύνεται για όλα τα χρέη τη εταιρείας εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην εταιρική σύμβαση⁴.

1.2 Επωνυμία Ομόρρυθμης Εταιρείας

Βασικό στοιχείο για κάθε εταιρεία αποτελεί η εταιρική επωνυμία. Ως εταιρική επωνυμία νοείται το όνομα της εταιρείας με το οποίο γίνεται γνωστή στο κοινό, συναλλάσσεται με τους δανειστές και τους προμηθευτές της. Η επωνυμία της Ομόρρυθμης Εταιρείας είναι ένα από τα βασικά στοιχεία που υπόκεινται στην δημοσιότητα και καταχωρούνται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.

---

³ Παναγιώτου, Π., 2013, Το νέο δίκαιο της ομόρρυθμης και ετερόρρυθμης εταιρίας, σελ. 81

⁴ Ρόκας, Ν., 2012, Εμπορικές Εταιρείες, σελ. 41

Σε αντίθεση με το άρθρο 21 του Εμπορικού Νόμου, το οποίο όριζε ότι η επωνυμία της Ομόρρυθμης Εταιρείας συστήνεται μόνο από τα ονόματα των συνεταίρων, με το Νόμο 4072/2012 και συγκεκριμένα το άρθρο 250 παράγραφος 1, δίνεται η δυνατότητα σχηματισμού της επωνυμίας της Ομόρρυθμης Εταιρείας είτε από τα ονόματα ενός ή περισσότερων εταίρων είτε από το αντικείμενο της επιχείρησης είτε από άλλες ενδείξεις με την προσθήκη ολογράφως των λέξεων Ομόρρυθμη εταιρεία ή με την προσθήκη της σύντμησης Ο.Ε.

Όπως ορίζεται στην δεύτερη παράγραφο του άρθρου 250 του Νόμου 4072/2012, σε περίπτωση αποχώρησης κάποιο ομόρρυθμου εταίρου, του οποίου το όνομα περιέχεται στην εταιρική επωνυμία, θα πρέπει να υπάρχει η συγκατάθεση του ιδίου ή των κληρονόμων του έτσι ώστε να συνεχίσει να υπάρχει το όνομα του στην εταιρική επωνυμία.

1.3 Σύσταση Ομόρρυθμης Εταιρείας

Για να πραγματοποιηθεί η σύσταση Ομόρρυθμης Εταιρείας είναι απαραίτητη η ύπαρξη της εταιρικής σύμβασης καθώς επίσης και η εμπορική ικανότητα των ομόρρυθμων εταίρων.

Σύμφωνα με το άρθρο 252 του Νόμου 4072/2012, ως εταιρική σύμβαση νοείται η σύμβαση με την οποία καθορίζονται οι σχέσεις των εταίρων μεταξύ τους. Για τις σχέσεις οι οποίες προβλέπονται στην εταιρική σύμβαση, οι εταίροι ευθύνονται για κάθε πταίσμα. Στο εν λόγω άρθρο του Νόμου 4072/2012 δεν γίνεται σαφής καθορισμός για τον αν η εταιρική σύμβαση απαιτείται να είναι έγγραφο, ιδιωτικό ή δημόσιο, εξαιρουμένης της περίπτωσης η οποία εμπίπτει στο άρθρο 369 του Αστικού Κώδικα το οποίο αναφέρει «συμβάσεις που έχουν αντικείμενο τη σύσταση, μετάθεση, αλλοίωση ή κατάργηση εμπράγματων δικαιωμάτων πάνω σε ακίνητα απαιτείται να γίνονται ενώπιον συμβολαιογράφου»⁵.

Κάθε ομόρρυθμος εταίρος θα πρέπει να έχει εμπορική ικανότητα υπό την έννοια ότι θα πρέπει να είναι πλήρως ικανός για την διενέργεια εμπορικών πράξεων και για την διενέργεια δικαιοπραξιών⁶.

---

⁵ Αστικός Κώδικας, άρθρο 369

⁶ Ρόκας, Ι., 2011, Εταιρίες Εισαγωγή στο Δίκαιο των Εταιρειών του Εμπορικού Δικαίου, σελ. 22

Η Ομόρρυθμη Εταιρεία έχει στοιχεία της προσωπικής εταιρείας αλλά και της αστικής εταιρείας και σύμφωνα με το άρθρο 249 παράγραφος 2 του Νόμου 4072/2012 στην Ομόρρυθμη Εταιρεία εφαρμόζονται διατάξεις του αστικού κώδικα. Επομένως, κατά την σύσταση της Ομόρρυθμης Εταιρείας θα πρέπει να τηρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- Εμπορική ικανότητα των ομόρρυθμων εταίρων
- Έγκυρη σύναψη εταιρικής σύμβασης
- Εισφορά των ομόρρυθμων εταίρων
- Κοινός εταιρικός σκοπός

Η Ομόρρυθμη Εταιρεία είναι μια εταιρεία η οποία αποτελείται από δύο ή περισσότερους εταίρους. Σύμφωνα με το άρθρο 267 του Νόμου 4072/2012, το οποίο αφορά την μονοπρόσωπη Ομόρρυθμη Εταιρεία «αν αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο ένας ή περισσότεροι εταίροι και παραμείνει μόνο ένας εταίρος, η εταιρεία λύνεται, εφόσον μέσα σε δύο μήνες δεν δημοσιευτεί στο Γ.Ε.ΜΗ. η είσοδος νέου εταίρου».

Ουσιαστικά η σύσταση της Ομόρρυθμης Εταιρείας πραγματοποιείται με την καταχώρηση της στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, το οποίο έχει ως αποτέλεσμα η εταιρεία να αποκτά νομική προσωπικότητα.

Οι ομόρρυθμοι εταίροι οφείλουν να προσκομίσουν όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά στην Υπηρεσία μιας στάσης, η οποία σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος αα του Νόμου 3853/2010, για τις Ομόρρυθμες Εταιρείες είναι οι αρμόδιες υπηρεσίες του Γενικού Εμπορικού Μητρώου και τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών.

Η παράγραφος 1 του άρθρου 251 του Νόμου 4072/2012 καθορίζει τα ελάχιστα στοιχεία που πρέπει να προσκομίσουν από κοινού όλοι οι ομόρρυθμοι εταίροι στην Υπηρεσία μιας Στάσης και τα οποία είναι το όνομα και η κατοικία των εταίρων, η εταιρική επωνυμία, η έδρα και ο σκοπός της εταιρείας, καθώς και ο εκπρόσωπός της.

Αναλυτικά, οι απαραίτητες ενέργειες και τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πρέπει να προσκομίσουν οι ομόρρυθμοι εταίροι στην Υπηρεσία μιας Στάσης,

για την σύσταση της Ομόρρυθμης Εταιρείας, αναφέρονται στο άρθρο 5 του Νόμου 3853/2010 και είναι τα εξής:

- Συμφωνητικό σύστασης της Ομόρρυθμης Εταιρείας. Σε περίπτωση που απαιτείται από τον νόμο, το συμφωνητικό σύστασης της Ομόρρυθμης Εταιρείας θα πρέπει να περιληφθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου.
- Αίτηση καταχώρησης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, υπογεγραμμένη από τους ομόρρυθμους εταίρους.
- Αίτηση για την καταχώρηση της επωνυμίας της Ομόρρυθμης Εταιρείας στο οικείο επιμελητήριο και την εγγραφή της εταιρείας ως μέλος αυτού.
- Οι ομόρρυθμοι εταίροι οφείλουν να καταβάλουν το Γραμμάτιο Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρείας.
- Οι ομόρρυθμοι εταίροι οφείλουν να υποβάλουν δήλωση για το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου, καθώς επίσης οφείλουν να προβούν άμεσα στην εξόφληση του φόρου που αναλογεί.
- Οι ομόρρυθμοι εταίροι θα πρέπει να υποβάλλουν το μισθωτήριο συμβόλαιο ή τον τίτλο κυριότητας ή υπεύθυνη δήλωση δωρεάν παραχώρησης του χώρου για εγκατάσταση της Ομόρρυθμης Εταιρείας.
- Τέλος οι ομόρρυθμοι εταίροι θα πρέπει να υποβάλλουν τις απαραίτητες αιτήσεις και να συμπληρώσουν τα απαραίτητα έντυπα για τη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου και για την εγγραφή τους και την εγγραφή του διαχειριστή στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.

Σε περίπτωση που οι εταιρεία έχει προβεί σε πράξεις πριν την καταχώρηση του καταστατικού στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, δηλαδή πριν την απόκτηση νομικής προσωπικότητας και εφόσον έχει υπάρξει εταιρική σύμβαση, οι ομόρρυθμοι εταίροι έχουν υποχρεώσεις και δικαιώματα. Αυτό οφείλεται στο ότι ενώ η υπό σύσταση ομόρρυθμη εταιρεία δεν έχει νομική προσωπικότητα έχει όμως εμπορικό σκοπό και εμπορική δραστηριότητα η οποία συνεπάγεται και την εξολοκλήρου ευθύνη των εταίρων.

Εάν έχουν αποκτηθεί περιουσιακά στοιχεία πριν την καταχώρηση της Ομόρρυθμης Εταιρείας στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, τότε αυτά μεταφέρονται λογιστικά στην Ομόρρυθμη Εταιρεία με νομική προσωπικότητα, αυτό οφείλεται στο ότι με την σύναψη εταιρικής σύμβασης οι ομόρρυθμοι εταίροι συμφωνούν να μπορούν να μεταβιβαστούν όλες οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που προέκυψαν κατά το στάδιο της ίδρυσης⁷.

Οι διατάξεις του κεφαλαίου περί Ομόρρυθμων Εταιρειών του Νόμου 4072/2012, εφαρμόζονται και για τις εταιρείες που έχουν εμπορική δραστηριότητα αλλά δεν έχουν καταχωρηθεί στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, οι οποίες όπως προβλέπει η νομοθεσία έχουν ικανότητα δικαίου και πτωχευτική ικανότητα⁸.

1.4 Υποχρεώσεις της Υπηρεσίας μιας Στάσης για την σύσταση της Ομόρρυθμης Εταιρείας

Η χρονοβόρα διαδικασία η οποία απαιτούνταν για την σύσταση μιας προσωπικής εταιρείας, απλοποιήθηκε με την Υπηρεσία μιας Στάσης που εισήχθη με τον Νόμο 3853/2010. Όπως προαναφέρθηκε η Υπηρεσία μιας Στάσης αναλαμβάνει την καταχώρηση όλων των απαραίτητων στοιχείων στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.

Εφόσον οι ομόρρυθμοι εταίροι έχουν προσκομίσει όλα τα απαραίτητα στοιχεία και δικαιολογητικά που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη ενότητα, η Υπηρεσία μιας Στάσης, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 5 του Νόμου 3853/2010, οφείλει αυθημερόν ή την επόμενη εργάσιμη μέρα να προβεί στις παρακάτω διαδικασίες:

- Έλεγχο της αίτησης καταχώρησης και του συμφωνητικού σύστασης ως προς την νομιμότητα των εταίρων καθώς και έλεγχο ως προς την πληρότητα των υποβαλλόμενων εγγράφων.
- Έλεγχο της επωνυμίας και χορήγηση προέγκρισης χρήσης. Εάν η προτεινόμενη επωνυμία έχει ήδη καταχωρηθεί από κάποια άλλη εταιρεία, η Υπηρεσία μιας Στάσης οφείλει να ενημερώσει τους ενδιαφερόμενους έτσι ώστε να γίνει η απαραίτητη τροποποίηση.

---

⁷ Ρόκας, Ι., 2011, Εταιρίες Εισαγωγή στο Δίκαιο των Εταιρειών του Εμπορικού Δικαίου, σελ. 52

⁸ αρ. 251, παρ.3, Νόμος 4072/2012

- Είσπραξη του Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρίας και του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου, καθώς και τη χορήγηση σχετικής απόδειξης καταβολής του Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρίας, και του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου.
- Θα πρέπει να χορηγήσει Αριθμό Φορολογικού Μητρώου στους εταίρους όπου αυτό απαιτείται και να μεριμνήσει να εκδοθούν τα απαραίτητα ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας.
- Οφείλει να καταχωρήσει την εταιρεία στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο και να χορηγήσει τον Αριθμό Γ.Ε.ΜΗ καθώς και τον Κωδικό Αριθμού Καταχώρησης.
- Έκδοση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου της Εταιρείας καθώς και εγγραφή της εταιρίας, των εταίρων και διαχειριστών στους οικείους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.
- Εγγραφή της Ομόρρυθμης Εταιρείας στο αρμόδιο επιμελητήριο.

Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών και στοιχείων, η Υπηρεσία μιας Στάσης διαπιστώσει ελλείψεις, οφείλει να ενημερώσει τους εταίρους οι οποίοι με την σειρά τους θα πρέπει να προβούν στις ανάλογες διορθώσεις εντός δύο εργάσιμων ημερών ή εντός δέκα, αναλόγως των περιστάσεων. Σε περίπτωση που εντός της προθεσμίας δεν γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές και διορθώσεις, τότε η σύσταση της εταιρείας δεν καταχωρείται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο⁹.

1.5 Εταιρική Σύμβαση της Ομόρρυθμης Εταιρείας

Όπως ορίζει το άρθρο 252 του Νόμου 4072/2012 η εταιρική σύμβαση καθορίζει τις σχέσεις μεταξύ των εταίρων. Στις σχέσεις αυτές οι εταίροι ευθύνονται για κάθε πταίσμα, κάτι το οποίο καθιστά την εταιρική σύμβαση ως ενοχική, υπό την έννοια ότι γεννά υποχρεώσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων εταίρων.

Η εταιρική σύμβαση έχει προσωπικό χαρακτήρα λόγω του ότι μέσω αυτής επιδιώκεται η επίτευξη κοινού εταιρικού σκοπού, και ο κάθε εταίρος κατά κάποιο

---

⁹ αρ. 5, παρ. 3, Νόμος 3853/2010

τρόπο αποτελεί συστατικό στοιχείο τόσο της εταιρικής σύμβασης όσο και της ίδιας της εταιρείας¹⁰.

Το έγγραφο το οποίο αποδεικνύει την εταιρική σύμβαση ονομάζεται καταστατικό της εταιρείας. Το άρθρο 252 δεν καθορίζει την ακριβή μορφή του εγγράφου για την σύσταση της Ομόρρυθμης Εταιρείας. Επομένως εναπόκειται στην ευχέρεια των εταίρων εάν θα προβούν στην σύνταξη ιδιωτικού εγγράφου ή συμβολαιογραφικού. Το συμβολαιογραφικό έγγραφο είναι απαραίτητο στην περίπτωση που οι εισφορές για το εταιρικό κεφάλαιο είναι σε είδος, για παράδειγμα ακίνητα στα οποία πρέπει να γίνει αποτίμηση.

Βάσει νόμου ορίζεται το δυνητικό περιεχόμενο του καταστατικού της εταιρείας το οποίο είναι:

- Ονοματεπώνυμο και διεύθυνση κατοικίας των εταίρων
- Εταιρική επωνυμία: η οποία σύμφωνα με το άρθρο 250 του Νόμου 4072/2012, σχηματίζεται είτε από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων είτε από το αντικείμενο της επιχείρησης είτε από άλλες ενδείξεις με την προσθήκη των λέξεων «ομόρρυθμη εταιρεία», ολογράφως ή με τη σύντμηση «Ο.Ε.».
- Το όνομα των διαχειριστών και των εκπροσώπων της εταιρείας. Σύμφωνα με το άρθρο 254 παράγραφος 1 του Νόμου 4072/2012, όλοι οι εταίροι έχουν δικαίωμα και υποχρέωση να είναι διαχειριστές της Ομόρρυθμης Εταιρείας. Ομοίως κάθε εταίρος έχει εξουσία εκπροσώπησης της εταιρείας εκτός αν προβλέπεται κάτι διαφορετικό στο καταστατικό¹¹.
- Το είδος και την αξία των εισφορών. Οι εισφορές των εταίρων δύναται να είναι είτε χρηματικό ποσό, είτε σε είδος δηλαδή αγαθά ή πράγματα, είτε σε προσφορά προς την εταιρεία εργασίας. Το είδος των εισφορών καθώς και η έκταση τους καθορίζεται από τους εταίρους¹².
- Η χρονική διάρκεια της εταιρείας, καθώς και πρόβλεψη για ενδεχόμενη παράταση. Η διάρκεια της εταιρείας μπορεί να είναι είτε αορίστου είτε ορισμένου χρόνου.

---

¹⁰ Ρόκας, Ι., 2011, Εταιρίες Εισαγωγή στο Δίκαιο των Εταιρειών του Εμπορικού Δικαίου, σελ. 22

¹¹ αρ. 257, παρ.1, Νόμος 4072/2012

¹² Ρόκας, 2011, σελ. 26

- Τον εταιρικό σκοπό ο οποίος αποτελεί και το αντικείμενο της εταιρείας. Στις Ομόρρυθμες Εταιρείες όπως προαναφέρθηκε ο σκοπός είναι εμπορικός και έχει ως κύριο στόχο το κέρδος.
- Την έδρα της εταιρείας

Επιπρόσθετα το καταστατικό μπορεί να περιλαμβάνει και άλλες πληροφορίες όπως είναι τα ποσοστά συμμετοχής των εταίρων, την δυνατότητα εκχώρησης ποσοστών σε άλλα άτομα, την περίπτωση θανάτου εταίρου και την τύχη των εταιρικών μεριδίων, οι όροι λύσης και εκκαθάρισης της εταιρείας, περιοριστικοί όροι στην εξουσία των διαχειριστών. Το καταστατικό της Ομόρρυθμης Εταιρείας θα πρέπει να καταχωρηθεί στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 251 του Νόμου 4072/2012. Τυχόν ελαττώματα του καταστατικού, τα οποία μπορεί να οφείλονται στις δηλώσεις βούλησης των εταίρων ή στο ίδιο το καταστατικό, δύναται να συνεπάγονται ακυρότητα ή ακύρωση. Ακυρότητα μπορεί να υπάρξει όταν το καταστατικό αντιτίθεται σε διάταξη νόμου αναγκαστικού δικαίου ή στα χρηστά ήθη (π.χ. προσβολή θρησκευτικών συναισθημάτων), ή στερείται του απαιτούμενου συστατικού τύπου.

Ακυρότητα του καταστατικού μπορεί να υπάρξει όταν η δήλωση βούλησης των ιδρυτών της εταιρείας δηλαδή των εταίρων, είναι προϊόν πλάνης ή απάτης. Επίσης ακύρωση συνεπάγεται και κατά την περίπτωση στην οποία η δήλωση βούλησης προέρχεται από εταίρο ο οποίος είναι ανίκανος προς διεξαγωγή εμπορικών πράξεων (δεν έχει την εμπορική ιδιότητα).

Η ακυρότητα και η ακυρωσία ενεργούν μόνο από το χρονικό διάστημα που αναγνωρίστηκε ότι η εταιρική σύμβαση έπασχε ακυρότητας από το δικαστήριο. Η ακυρότητα ή η ακύρωση του καταστατικού διαπιστώνεται μετά από αίτημα στο δικαστήριο οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Η απόφαση του δικαστηρίου ενεργεί για το μέλλον και όχι αναδρομικά, όπως προβλέπεται από το αστικό δίκαιο. Μόνο σε ορισμένες εξαιρέσεις υπάρχει αναδρομική ισχύ της δικαστικής απόφασης περί ακυρότητας, οι οποίες είναι:

- Ανάληψη υποχρέωσης από ανήλικο
- Πλαστογράφιση υπογραφής εταίρου

- Όταν το καταστατικό δεν πληροί τις διατάξεις του νόμου¹³.

1.6 Διοίκηση, Διαχείριση και Εκπροσώπηση της Ομόρρυθμης Εταιρείας σύμφωνα με τον Νόμο 4072/2012

Στην Ομόρρυθμη Εταιρεία οι σχέσεις μεταξύ των εταίρων καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της εταιρικής σύμβασης, επιπλέον ισχύει η αρχή της βουλήσεως ως προς την διαμόρφωση των εταιρικών σχέσεων. Η πλειοψηφία των διατάξεων του Νόμου 4072/2012 έχουν ενδοτικό χαρακτήρα.

Το ανώτατο όργανο στην Ομόρρυθμη Εταιρεία η οποία έχει νομική προσωπικότητα, είναι η Γενική Συνέλευση των εταίρων. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης των εταίρων λαμβάνονται με την σύμφωνη γνώμη όλων των ομόρρυθμων εταίρων¹⁴.

Σε περίπτωση που στην εταιρική σύμβαση ορίζεται ότι οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται κατά πλειοψηφία, τότε η πλειοψηφία υπολογίζεται με βάση τον αριθμό των εταίρων της Ομόρρυθμης Εταιρείας και όχι με βάση τις εισφορές του κάθε εταίρου στο εταιρικό κεφάλαιο¹⁵. Συνήθως η Γενική Συνέλευση των εταίρων είναι υπεύθυνη για την λήψη αποφάσεων που σχετίζονται με την τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης, με τον έλεγχο των διαχειριστών και σε περίπτωση λύσης της εταιρείας λαμβάνει απόφαση για τον διορισμό εκκαθαριστών.

Σύμφωνα με τον Νόμο 4072/2012 όλοι οι εταίροι έχουν το δικαίωμα διαχείρισης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην εταιρική σύμβαση¹⁶. Επίσης στο άρθρο 257 του Νόμου 4072/2012 ορίζεται ότι «κάθε εταίρος έχει εξουσία εκπροσώπησης της εταιρείας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην εταιρική σύμβαση. Σε περίπτωση εκπροσώπησης από περισσότερους εταίρους, αρκεί η απευθυντέα προς την εταιρεία δήλωση βουλήσεως να περιέλθει σε έναν από αυτούς.»

Σύμφωνα την παράγραφο 3 του άρθρου 257 του Νόμου 4072/2012, «η εκπροσωπευτική εξουσία εκτείνεται σε όλες τις δικαστικές και εξώδικες πράξεις που εμπíπτουν στην επιδίωξη του σκοπού της εταιρείας. Αν τελείται πράξη καθ' υπέρβαση

---

¹³ Ρόκας, 2011, σελ. 24

¹⁴ αρ. 253, παρ.1, Νόμος 4072/2012

¹⁵ αρ. 253, παρ.2, Νόμος 4072/2012

¹⁶ αρ.257, παρ.1, Νόμος 4072/2012

του σκοπού της εταιρίας, η υπέρβαση αυτή μπορεί να προταθεί μόνο αν ο τρίτος τη γνώριζε ή όφειλε να τη γνωρίζει. Περιορισμοί της εκπροσωπευτικής εξουσίας με την εταιρική σύμβαση ή με απόφαση των εταίρων δεν προβάλλονται στους τρίτους».

Από νομική άποψη διαχείριση είναι το δικαίωμα άσκησης εξουσίας ορισμένων προσώπων προς άλλα πρόσωπα. Ο διαχειριστής ή οι διαχειριστές της εταιρείας είναι υπεύθυνοι για την διαχείριση των εσωτερικών και εξωτερικών υποθέσεων της εταιρείας. Υπάρχει διαχωρισμός της διαχείρισης σε νόμιμη διαχείριση και σε καταστατική διαχείριση. Νόμιμη διαχείριση είναι εκείνη που με βάση την νομοθεσία ασκείται συλλογικά από όλους τους εταίρους, αυτό εφαρμόζεται και στην περίπτωση της Ομόρρυθμης Εταιρείας σύμφωνα με τον Νόμο 4072/2012. Καταστατική διαχείριση είναι εκείνη η οποία μέσω του καταστατικού ορίζει συγκεκριμένο πρόσωπο ως διαχειριστή¹⁷.

Το άρθρο 254 του Νόμου 4072/2012 πραγματεύεται την διαχείριση της Ομόρρυθμης Εταιρείας, σύμφωνα με το οποίο όλοι οι ομόρρυθμοι εταίροι έχουν το δικαίωμα και συνάμα την υποχρέωση της διαχείρισης της εταιρείας, εκτός αν υπάρχει διαφορετική πρόβλεψη στην εταιρική σύμβαση.

Ουσιαστικά με την αρχή της ατομικής διαχείρισης, προσφέρεται μεγάλη ευελιξία και εξοικονόμηση χρόνου στην λήψη αποφάσεων από τους εταίρους. Συγκεκριμένα εάν δεν υπάρχει διαφορετική πρόβλεψη από την εταιρική σύμβαση και οι διαχείριση της Ομόρρυθμης Εταιρείας ασκείται από όλους ή από τους περισσότερους εταίρους, κάθε διαχειριστής έχει το δικαίωμα βάσει νόμου να ενεργεί μόνος του¹⁸.

Την παράγραφο 2 του άρθρου 254, σε σχέση με την δυνατότητα λήψης απόφασης από ένα μόνο εταίρο, συμπληρώνει το άρθρο 751 του Αστικού Κώδικα, όταν πρόκειται για θέματα για τα οποία χρήζουν άμεσης απόφασης και τα οποία μπορεί να επιφέρουν ζημιά στην εταιρεία, ανεξάρτητα με το τι προβλέπει η εταιρική σύμβαση. Συγκεκριμένα το άρθρο 751 αναφέρει «Αν υπάρχουν περισσότεροι διαχειριστές εταίροι, ο καθένας τους δικαιούται να ενεργεί μόνος χωρίς τη συναίνεση

---

¹⁷ Ρόκας, 2011, σελ.33

¹⁸ αρ. 254, παρ. 2, Νόμος 4072/2012

των λοιπών ή παρά την εναντίωση κάποιου απ' αυτούς, αν πρόκειται για επείγον μέτρο από την παράλειψη του οποίου απειλείται σοβαρή ζημία της εταιρίας».

Όμως στο άρθρο 254 υπάρχει η πρόβλεψη για εναντίωση, σε κάθε ομόρρυθμο εταίρο ο οποίος είναι και ταυτόχρονα διαχειριστής, για την ενέργεια μιας πράξης προτού αυτή εκτελεστεί. Σύμφωνα με την νομοθεσία σε οποιαδήποτε περίπτωση ένας από τους υπόλοιπους διαχειριστές της Ομόρρυθμης Εταιρείας εναντιωθεί στην ενέργεια μιας πράξης, ο διαχειριστής οφείλει να μην προβεί στην εκτέλεση της¹⁹. Αυτομάτως η δυνατότητα αυτή θέτει ένα όριο στην ατομική διαχείριση της εταιρείας.

Ο νόμος 4072/2012 και συγκεκριμένα με την παράγραφο 4 του άρθρου 254, καλύπτει και την περίπτωση κατά την οποία εταίροι για διαφόρους λόγους έχουν αποκλειστεί από τη διαχείριση. Ο διαχειριστής της Ομόρρυθμης Εταιρείας υποχρεούται να ενημερώνει και να λογοδοτεί και στους αποκλεισθέντες εταίρους, για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων.

Ο διαχειριστής έχει το δικαίωμα λήψης αποφάσεων και διενέργειας πράξεων οι οποίες αφορούν την συνήθη διοίκηση της εταιρείας, για πράξεις εκτός αυτής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη όλων των εταίρων²⁰.

Όταν σε μια Ομόρρυθμη Εταιρεία ασκείται καταστατική διαχείριση, στην οποία ο διαχειριστής ή οι διαχειριστές της Ομόρρυθμης Εταιρείας καθορίζονται από το καταστατικό, υπάρχει η δυνατότητα ανάκλησης διαχειριστή ή και παραίτησης. Η ανάκληση του διαχειριστή πραγματοποιείται μετά από ομόφωνη απόφαση των εταίρων και εφόσον υπάρχει σπουδαίος λόγος. Επίσης εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος ο διαχειριστής που έχει οριστεί από το καταστατικό μπορεί να ζητήσει παραίτηση από τα καθήκοντα του.

1.7 Ευθύνη των Εταίρων στην Ομόρρυθμη Εταιρεία μετά το Νόμο 4072/2012

Κύριο χαρακτηριστικό των προσωπικών εταιρειών με νομική προσωπικότητα όπως είναι και η Ομόρρυθμη Εταιρεία είναι η απεριόριστη και εξ' ολοκλήρου ευθύνη η οποία βαρύνει τους εταίρους για όλες τις υποχρεώσεις της εταιρείας.

---

¹⁹ αρ. 254, παρ.2, Νόμος 4072/2012

²⁰ αρ. 254, παρ. 3, Νόμος 4072/2012

Για τα χρέη της Ομόρρυθμης Εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 249 παράγραφος 1 του Νόμου 4072/2012, ευθύνονται παράλληλα όλοι οι εταίροι και εξολοκλήρου. Ουσιαστικά ο δανειστής της εταιρείας έχει το δικαίωμα να ζητήσει την εξόφληση του χρέους και από τον κάθε εταίρο ξεχωριστά αλλά και από την εταιρεία, όμως σε αυτή την περίπτωση το αίτημα του ικανοποιείται μόνο μια φορά, δηλαδή το χρέος εξοφλείτε είτε από κάποιον ή κάποιους εταίρους είτε από την εταιρεία. Αν η εξόφληση του χρέους γίνει από ένα εταίρο, τότε αυτός μπορεί να στραφεί έναντι των υπολοίπων διεκδικώντας το ποσοστό συμμετοχής που βαραινεί τον καθένα²¹.

Οι εταίροι της Ομόρρυθμης Εταιρείας ευθύνονται εξ' ολοκλήρου και με την προσωπική τους περιουσία για τα χρέη της εταιρείας και όχι μόνο σε σχέση με το ποσό της εισφοράς τους στο εταιρικό κεφάλαιο. Συνεπώς σε περίπτωση έλλειψης περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας οι τρίτοι (για παράδειγμα δανειστές της εταιρείας, Ι.Κ.Α. εφορία κ.τ.λ.) μπορούν να στραφούν άμεσα κατά ομόρρυθμου εταίρου για την εξόφληση χρεών. Κάθε εταίρος έχει την υποχρέωση να εκπληρώσει ολόκληρο το χρέος²².

Σύμφωνα με το άρθρο 482 του Αστικού Κώδικα οι εταιρικοί δανειστές έχουν το δικαίωμα να ασκήσουν την απαίτηση τους, εξολοκλήρου ή μέρος αυτής, είτε κατά της εταιρείας είτε κατά ενός ή περισσότερων εταίρων είτε κατά όλων των εταίρων και της εταιρείας μαζί.

Ο εναγόμενος εταίρος από εταιρικό δανειστή για την εκπλήρωση εταιρικής υποχρέωσης δικαιούται να προβάλει ενστάσεις²³, οι οποίες μπορεί να είναι οι εξής:

- Προσωπικές ενστάσεις του ομόρρυθμου εταίρου κατά του δανειστή, οι οποίες είτε σχετίζονται με το εταιρικό χρέος είτε όχι.
- Ενστάσεις της εταιρείας έναντι του εταιρικού δανειστή, όπως για παράδειγμα ένσταση εξόφλησης ή δόσης αντί καταβολής, ακυρότητα της σύμβασης, ένσταση δεδικασμένου²⁴.

---

²¹ αρ. 487, 488, Αστικού Κώδικα

²² αρ. 481, Αστικού Κώδικα

²³ αρ. 258, παρ.2, Νόμος 4072/2012

²⁴ Ρόκας, 2012, σελ.46

Η ευθύνη η οποία βαραίνει τους ομόρρυθμους εταίρους προκύπτει βάσει διατάξεων του νόμου και έχει ως αποτέλεσμα σε περίπτωση πτώχευσης της εταιρείας να συνεπάγεται την συμπτώχευση των ομόρρυθμων εταίρων. Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 258 του Νόμου 4072/2012, δεν μπορεί να υπάρξει περιορισμός ή αποκλεισμός της ευθύνης έναντι των τρίτων.

Αν υπάρξει αποχώρηση εταίρου από την Ομόρρυθμη Εταιρεία δεν συνεπάγεται και την απαλλαγή του από τις εταιρικές υποχρεώσεις οι οποίες υπήρχαν έως και την ημερομηνία δημοσίευσης της αποχώρησης του.

Νέος εταίρος ο οποίος εισέρχεται στην Ομόρρυθμη Εταιρεία ευθύνεται απεριόριστα και εξ' ολοκλήρου για τα εταιρικά χρέη τα οποία υπήρχαν πριν την είσοδο του, αντίθετη συμφωνία δεν ισχύει έναντι των τρίτων²⁵.

Αν στην Ομόρρυθμη Εταιρεία γίνει δεκτός κληρονόμος θανούντος εταίρου, τότε αυτός σύμφωνα με το άρθρο 265 παράγραφος 1 του Νόμου 4072/2012, λαμβάνει θέση ετερόρρυθμου εταίρου και η ευθύνη του είναι περιορισμένη.

1.8 Κέρδη και ζημίες Ομόρρυθμης Εταιρείας

Ανεξάρτητα αν ένας ομόρρυθμος εταίρος κατέχει θέση διαχειριστή στην εταιρεία, έχει το δικαίωμα ελέγχου των προσωπικών υποθέσεων, των λογιστικών βιβλίων της εταιρείας, της αποθήκης κ.τ.λ.

Η συμμετοχή του κάθε εταίρου στα κέρδη της Ομόρρυθμης Εταιρείας καθορίζεται από το άρθρο 255 του Νόμου 4072/2012, κατά το οποίο αν δεν ορίζεται κάτι άλλο στην εταιρική σύμβαση, οι εταίροι μετέχουν στα κέρδη και τις ζημίες ανάλογα το ποσοστό συμμετοχής τους.

Η διανομή των κερδών πραγματοποιείται στο τέλος του διαχειριστικού χρόνου, μετά την σύνταξη λογαριασμού στον οποίο καθορίζονται τα κέρδη και οι ζημίες της Ομόρρυθμης Εταιρείας. Χωρίς αυτό να αποκλείει την διανομή των κερδών με βάση προσωρινό λογαριασμό πριν την λήξη της εταιρικής χρήσης, εάν υπάρχει αντίστοιχη πρόβλεψη στο καταστατικό της εταιρείας²⁶.

---

²⁵ αρ. 258, παρ.3, Νόμος 4072/2012

²⁶ αρ.255, Νόμος 4072/2012

1.9 Μεταβίβαση εταιρικής συμμετοχής – Έξοδος εταίρου Ομόρρυθμης Εταιρείας

Εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στην εταιρική σύμβαση της Ομόρρυθμης Εταιρείας, η εταιρική συμμετοχή μπορεί να μετεβιβασθεί ολικά ή μερικά, σε τρίτο που θα εισέλθει στην εταιρεία²⁷. Η είσοδος του νέου εταίρου θα πρέπει να συνοδεύεται με τροποποίηση του καταστατικού και εν συνεχεία καταχώρηση της τροποποίησης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.

Ο νέος εταίρος που εισέρχεται στην Ομόρρυθμη Εταιρεία, ως διάδοχος του παλαιού ευθύνεται εξ ολοκλήρου και απεριόριστα μαζί με τον παλιό, για τα υπάρχοντα πριν από την είσοδο του χρέη τα οποία προέκυψαν από την εταιρική του δραστηριότητα²⁸.

Η εταιρική σύμβαση της Ομόρρυθμης Εταιρείας δύναται να προβλέπει περιπτώσεις εξόδου εταίρου από την εταιρεία, όμως στο άρθρο 260 του Νόμου 4072/2012 αναφέρεται ότι η έξοδος εταίρου μπορεί να επέλθει λόγω θανάτου, πτώχευσης και η υποβολή σε δικαστική συμπάρασταση εταίρου επιφέρουν την έξοδό του από την εταιρεία.

Σε περίπτωση θανάτου εταίρου και εφόσον δεν προβλέπεται κάτι διαφορετικό στην εταιρική σύμβαση, η εταιρική συμμετοχή του θανόντος μεταφέρεται στον κληρονόμο του, ο οποίος σύμφωνα με το άρθρο 265 του νόμου 4072/2012 λαμβάνει θέση ετερόρρυθμου εταίρου, το οποίο περιορίζει την ευθύνη του αλλά διαφοροποιεί και το ποσοστό συμμετοχής του στα κέρδη, αν υπάρχει πρόβλεψη στην εταιρική σύμβαση²⁹.

Οποιοσδήποτε εταίρος έχει δικαίωμα από την Ομόρρυθμη Εταιρεία με δήλωση του προς την εταιρεία και προς τους υπόλοιπους εταίρους, αυτό δεν ισχύει όταν η εταιρική σύμβαση προβλέπει κάτι διαφορετικό³⁰.

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 262 του Νόμου 4072/2012, έξοδος εταίρου μπορεί να προκληθεί από ατομικό δανειστή, εφόσον η αναγκαστική εκτέλεση κατά της περιουσίας εταίρου από ατομικό δανειστή του αποβεί άκαρπη, ο δανειστής

²⁷ αρ. 256, Νόμος 4072/2012

²⁸ αρ. 258, παρ.3, Νόμος 4072/2012

²⁹ αρ. 265, παρ.3, Νόμος 4072/2012

³⁰ αρ. 261, παρ.1, Νόμος 4072/2012

μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο της παραγράφου 2 του άρθρου 259 την έξοδο του εταίρου και τον καθορισμό της αξίας της συμμετοχής του.

Οι εταίροι της Ομόρρυθμης Εταιρείας έχουν το δικαίωμα βάσει νόμου να ζητήσουν από το μονομελές πρωτοδικείο τον αποκλεισμό ενός άλλου εταίρου, σε περίπτωση κατά την οποία για το πρόσωπο του συγκεκριμένου εταίρου συντρέχει περιστατικό που θα μπορούσε να προκαλέσει λύση της εταιρείας³¹.

Στις περιπτώσεις εκούσιας αποχώρησης εταίρου ή αποκλεισμού του, η εταιρεία οφείλει να αποδώσει αυτούσια τα αντικείμενα τα οποία είχε εισφέρει. Καθώς επίσης αν δεν υπάρχει διαφορετική πρόβλεψη στην εταιρική σύμβαση, ο εξερχόμενο εταίρος ή ο κατά περίπτωση αποκλεισμένος εταίρος μπορεί να ζητήσει την καταβολή της πλήρους αξίας της συμμετοχής του³².

1.10 Λύση Ομόρρυθμης Εταιρείας σύμφωνα με τον Νόμο 4072/2012

Για την λύση και την εκκαθάριση της Ομόρρυθμης Εταιρείας εφαρμόζονται οι ίδιοι κανόνες οι οποίοι εφαρμόζονται και στην περίπτωση της αστικής εταιρείας. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να υπάρχει σαφής διαχωρισμός μεταξύ λύσης και περάτωσης της εταιρείας.

Με την δημοσίευση της λύσης, η εταιρεία περνάει στο στάδιο της εκκαθάρισης. Καθ' όλη την περίοδο που διαρκεί το στάδιο της εκκαθάρισης η Ομόρρυθμη Εταιρεία δύναται να αναβιώσει. Με το τέλος της διαδικασίας εκκαθάρισης και της διανομής επέρχεται η περάτωση, με την οποία ουσιαστικά η εταιρεία παύει να έχει νομική προσωπικότητα και δεν μπορεί πλέον να αναβιώσει³³.

Η πρώτη παράγραφος του άρθρου 259 του Νόμου 4072/2012 αναφέρει τους λόγους λύσης μιας Ομόρρυθμης Εταιρείας, οι οποίοι είναι:

- Μετά την πάροδο του χρόνου διάρκειας της εταιρείας, ο οποίος ορίζεται στο καταστατικό και εφόσον δεν υπάρχει παράταση του. Κατά την σύσταση της εταιρείας και την καταχώρηση της εταιρικής σύμβασης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, ορίζεται και η διάρκεια «ζωής» της εταιρείας, δηλαδή η χρονική

---

³¹ αρ. 263, Νόμος 4072/2012

³² αρ. 264, Νόμος 4072/2012

³³ Ρόκας, 2012, σελ. 49

διάρκεια κατά την οποία θα υφίσταται η Ομόρρυθμη Εταιρεία και θα ασκεί την εμπορική της ιδιότητα, μετά την πάροδο της συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, οι εταίροι μπορούν να προβούν σε λύση της εταιρείας, ή να προχωρήσουν σε παράταση της χρονικής περιόδου λειτουργίας της εταιρείας.

- Με κοινή απόφαση όλων των ομόρρυθμων εταίρων. Πριν το τέλος της χρονικής περιόδου που έχει οριστεί στην εταιρική σύμβαση, δύναται να υπάρξει λύση της Ομόρρυθμης Εταιρείας, εφόσον συναινέσουν σε αυτό όλοι οι εταίροι.
- Με την κήρυξη της εταιρείας σε πτώχευση. Όταν η Ομόρρυθμη Εταιρεία κηρυχθεί υπό πτώχευση τότε αυτό συνεπάγεται και την λύση της εταιρείας.
- Με δικαστική απόφαση η οποία προκύπτει μετά από αίτηση εταίρου εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος. Η δικαστική απόφαση δημοσιεύεται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο. Αν ένας εκ των εταίρων επικαλεστεί σπουδαίο λόγο, τότε δύναται με αίτηση του προς το αρμόδιο δικαστήριο να ζητήσει την λύση της εταιρείας.
- Άλλους λόγους λύσης, τους οποίους προβλέπει η εταιρική σύμβαση της εκάστοτε Ομόρρυθμης Εταιρείας. Κατά την σύνταξη της εταιρικής σύμβασης, οι εταίροι μπορούν να εντάξουν λόγους λύσης της εταιρείας, πέραν αυτών που ορίζονται από την νομοθεσία.

Μια σημαντική αλλαγή η οποία προέκυψε με τον Νόμο 4072/2012, είναι ότι μεταξύ των λόγων λύσης της εταιρείας δεν περιλαμβάνετε η δυνατότητα των εταίρων να καταγγείλουν την εταιρεία. Κάτι το οποίο προβλεπόταν στα άρθρα 766- 767 του Αστικού Κώδικα στα οποία προβλεπόταν η λύση της εταιρείας με καταγγελία ενός ή περισσότερων μελών της ανεξάρτητα εάν ήταν ορισμένου ή αορίστου χρόνου διάρκειας. Στην περίπτωση αυτή εάν ο εταίρος κατήγγειλε αυτή άκαιρα και χωρίς σπουδαίο λόγο ενέχεται για την ζημιά που προκάλεσε η λύση της εταιρείας στους άλλους εταίρους.

Ο Νόμος 4072/2012 στο άρθρο 259 όπως προαναφέρθηκε δεν περιλαμβάνει μεταξύ των λόγων λύσης της εταιρείας την δυνατότητα να τη καταγγείλουν, αντιθέτως

εισάγει νέο λόγο λύσης της εταιρείας με δικαστική απόφαση μετά από αίτηση εταίρου ή εταίρων εφόσον υπάρχει σπουδαίος λόγος. (ΕΕΑ, 28/11/2013)

1.11 Εκκαθάριση Ομόρρυθμης Εταιρείας

Μετά την λύση της εταιρείας και εφόσον οι ομόρρυθμοι εταίροι δεν έχουν συμφωνήσει κάτι άλλο, ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης³⁴. Κατά την εκκαθάριση γίνεται ρευστοποίηση της εταιρικής περιουσίας, ούτως ώστε να γίνει εξόφληση των εταιρικών χρεών και σε περίπτωση ενεργητικού (περιουσία που απομένει μετά την εξόφληση των χρεών) αποδίδεται στους εταίρους.

Η διαδικασία εκκαθάρισης καθορίζεται βάσει νόμου, όμως οι διατάξεις περί εκκαθάρισης δεν είναι πλέον αναγκαστικού δικαίου. Η εκκαθάριση έχει ως κύριο στόχο την εξασφάλιση των εταιρικών δανειστών, έτσι ώστε να μην έχουν απώλειες λόγω λύσης της εταιρείας. Αυτό συνεπάγεται ότι οι ομόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται εξ' ολοκλήρου και απεριόριστα προς τους δανειστές τους, με την προσωπική τους περιουσία ακόμα και μετά την λύση της εταιρείας. Κατά την έναρξη της εκκαθάρισης, οι εκκαθαριστές σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 268 του Νόμου 4072/2012, συντάσσουν ισολογισμό, ομοίως πράττουν και κατά το πέρας της εκκαθάρισης.

Οι αξιώσεις των εταιρικών δανειστών και των τρίτων ως προς την εταιρεία για υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν κατά την περίοδο λειτουργίας της εταιρείας, παραγράφονται σε πέντε χρόνια από την καταχώρηση της λύσης της εταιρείας στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο. Εκτός αν για την αξίωση κατά της εταιρείας προβλέπεται μικρότερος χρόνος, οπότε σε αυτή την περίπτωση τηρείται ο προβλεπόμενος χρόνος³⁵.

Όπως και για την λύση της εταιρείας έτσι για το στάδιο της εκκαθάρισης διέπεται από τους κανόνες οι οποίοι ισχύουν για την αστική εταιρεία. Στην εταιρική σύμβαση δύναται να υπάρχουν διατάξεις με τις οποίες να καθορίζεται η διευθέτηση των εκκρεμοτήτων των ομόρρυθμων εταίρων σχετικά με την εταιρική περιουσία³⁶.

---

³⁴ αρ. 268, παρ.1, Νόμος 4072/2012

³⁵ αρ.269, Νόμος 4072/2012

³⁶ Ρόκας, 2012, σελ. 50

Με την λύση της Ομόρρυθμης Εταιρείας πάει και η εξουσία των έως τότε διαχειριστών. Έως και το πέρας της εκκαθάρισης την διοίκηση της εταιρείας αναλαμβάνουν οι εκκαθαριστές οι οποίοι καθορίζονται είτε στην εταιρική σύμβαση είτε σε περίπτωση που δεν ορίζεται κάτι άλλο τον ρόλο των εκκαθαριστών αναλαμβάνουν οι εταίροι. Τα ονόματα και η κατοικία των εκκαθαριστών θα πρέπει να καταχωρούνται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, όπως ορίζεται στην δεύτερη παράγραφο του άρθρου 268 του Νόμου 4072/2012. Ισχύει το ίδιο και σε περίπτωση αντικατάστασης των εκκαθαριστών. Η επωνυμία της εταιρείας τροποποιείται και προστίθενται σε αυτή οι λέξεις «υπό εκκαθάριση»³⁷.

Οι διατάξεις οι οποίες διέπουν τους διαχειριστές της εταιρείας ισχύουν και για τους εκκαθαριστές, δηλαδή φέρουν εξολοκλήρου και απεριόριστα την ευθύνη για κάθε πταίσμα. Με την διαφορά ότι λόγω του ότι η εταιρεία βρίσκεται υπό εκκαθάριση και έχει περιορισμένη δραστηριότητα και η εξουσία των εκκαθαριστών είναι εξίσου περιορισμένη και αφορά μόνο τις απαραίτητες διαδικασίες έως και την περάτωση της εκκαθάρισης³⁸.

Μετά την λύση της εταιρείας και κατά το στάδιο της εκκαθάρισης δύναται να αναβιώσει και να συνεχίσει την λειτουργία της από το στάδιο πριν την λύση της. Για την αναβίωση της εταιρείας βασική προϋπόθεση είναι να μη έχει περατωθεί το στάδιο της εκκαθάρισης και να υπάρχει ομόφωνη απόφαση των εταίρων.

1.12 Αδημοσίευτη Ομόρρυθμη Εταιρεία

Οι νέες ρυθμίσεις οι οποίες περιλαμβάνονται στον Νόμο 4072/2012 και αφορούν την αδημοσίευτη Ομόρρυθμη Εταιρεία κατά πολλούς δημιουργούν σύγχυση. Ιδίως το γεγονός ότι η αδημοσίευτη Ομόρρυθμη Εταιρεία έχει ικανότητα δικαίου και πτωχευτική ικανότητα, χωρίς όμως έχει νομική προσωπικότητα.

Συγκεκριμένα, στην τρίτη παράγραφο του άρθρου 251 αναφέρεται για την αδημοσίευτη Ομόρρυθμη Εταιρεία «αν η εταιρεία αρχίσει την εμπορική της δραστηριότητα πριν από την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ., οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται αναλόγως και ως προς αυτήν. Η μη καταχωρισθείσα στο

³⁷ αρ. 268, παρ.3, Νόμος 4072/2012

³⁸ Ρόκας, 2011, σελ. 47

Γ.Ε.ΜΗ. εταιρεία, η οποία ασκεί εμπορική δραστηριότητα, έχει ικανότητα δικαίου και πτωχευτική ικανότητα».

Επομένως, για την μη καταχωρημένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, Ομόρρυθμη Εταιρεία η οποία ασκεί εμπορική δραστηριότητα εφαρμόζονται οι διατάξεις περί Ομόρρυθμης Εταιρείας και όχι οι διατάξεις για την Αστική Εταιρεία.

Στο 22ο Συνέδριο των Ελλήνων Εμπορικόλογων το οποίο πραγματοποιήθηκε στη Λάρισα στις 19-21.10.2012, ένα εκ των κυριότερων θεμάτων συζήτησης αποτέλεσαν οι ρυθμίσεις του Νόμου 4072/2012 για την αδημοσίευτη Ομόρρυθμη Εταιρεία.

Σύμφωνα με τον Ρόκα³⁹, «με την παρ. 12 του άρθρ. 13 του ν. 3853/2010 προστέθηκαν στον κατάλογο των νομικών προσώπων που απαριθμούνται στην παρ. 1 του άρθρ. 15 του ν. 3419/2005 για το ΓΕΜΗ, με τίτλο «Αποτελέσματα της καταχώρισης», η ομόρρυθμη και η ετερόρρυθμη εταιρία. Μάλιστα η ίδια η παρ. 1 του άρθρ. 15 του ν. 3419 αντικαταστάθηκε εκ νέου με την παρ. 4 άρθρ. 118 του ν. 4072/2012 (δηλ. με τον ίδιο νόμο που ρύθμισε τις προσωπικές εταιρίες) και στον κατάλογο των νομικών προσώπων προστέθηκε η ΙΚΕ. Για όλα αυτά τα νομικά πρόσωπα ισχύει, σύμφωνα με την παρ. 1 άρθρ. 15 του ν. 3419, ο ίδιος κανόνας: Μόνο με την καταχώριση στο ΓΕΜΗ αποκτούν νομική προσωπικότητα και υπόσταση οι απαριθμούμενες στον νόμο εταιρίες, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι ΟΕ και οι ΕΕ (βλ. και περ. β' παρ. 1 άρθρ. 1 του ν. 3419, σύμφωνα με την οποία και η ΟΕ και η ΕΕ εγγράφονται υποχρεωτικά στο ΓΕΜΗ). Καθιέρωσε δηλ. ο νόμος συστατική δημοσιότητα και για τις ΟΕ και τις ΕΕ, ακριβώς δηλ. όπως ισχύει για τις ΑΕ, τις ΕΠΕ και τις ΙΚΕ. Η πρόθεση του νόμου είναι σαφής και ξεκάθαρη: Ήθελε για όλα τα νομικά πρόσωπα, δηλ. και για τις προσωπικές εταιρίες, να υπάρχει ασφάλεια δικαίου σχετικά με την υπόστασή τους και τις τροποποιήσεις του καταστατικού τους, η οποία εξασφαλίζεται με την καταχώριση στο ΓΕΜΗ, μια επιλογή που συμβαδίζει με τον κανόνα της ΑΚ 61. Η σαφής δηλ. επιλογή του νόμου είναι ότι η δημόσια δράση της εταιρίας δεν μπορεί να υποκαταστήσει την καταχώριση, όπως γινόταν δεκτό στο

³⁹ Ρόκας Ν. Κ., 2014, "Η ικανότητα δικαίου της αδημοσίευτης ΟΕ ή περί όνου σκιάς"

προϊσχύσαν δίκαιο. Τούτο συνιστά μια πολύ σημαντική τομή στο δίκαιο των προσωπικών εταιριών, έστω και αν περιέχεται στον νόμο για το ΓΕΜΗ. Συνέπεια της συστατικής ενέργειας της καταχώρισης είναι ότι οι μη καταχωρισμένες στο ΓΕΜΗ ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρίες είναι ανυπόστατες, όπως δηλ. και οι κεφαλαιουχικές εταιρίες, με συνέπεια η σύναψη από αυτές πράξεων, ενδεχομένως να δεσμεύουν τα ενεργήσαντα φυσικά πρόσωπα, όχι όμως την εταιρία.»

Από τα ως άνω γίνεται σαφές ότι η αδημοσίευτη Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ομόρρυθμη Εταιρεία η οποία δεν έχει καταχωρηθεί στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο), είναι ανυπόστατη, όμως είναι γεγονός ότι υπάρχουν αρκετές ενώσεις προσώπων οι οποίες ασκούν εμπορική δραστηριότητα χωρίς να έχουν καταχωρηθεί στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο. Κατά τον Ρόκα, «Η νέα νομοθεσία των προσωπικών εταιριών έπρεπε να λάβει υπόψη τους αντικρουόμενους αυτούς στόχους και να προσπαθήσει να βρει μια λύση που αφενός δεν θα θίγει την αρχή της συστατικής ενέργειας της καταχώρισης στο ΓΕΜΗ και αφετέρου θα εξασφαλίζει την υπόσταση της αδημοσίευτης ΟΕ. Αν στη νέα διάταξη προβλέπονταν ότι η μη καταχωρισμένη στο ΓΕΜΗ ΟΕ αποκτά, παρ' όλα αυτά, νομική προσωπικότητα, εφόσον ασκεί εμπορική δραστηριότητα, θα υπήρχε μετωπική σύγκρουση με τη συστατική ενέργεια της καταχώρισης, αφού τούτο θα σήμαινε ότι μπορεί να συσταθεί ΟΕ και χωρίς εγγραφή στο ΓΕΜΗ».

Σύμφωνα με τα παραπάνω και ειδικότερα σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 15 του Νόμου 3419/2005, οι διατυπώσεις της δημοσιότητας είναι συστατικές της νομικής προσωπικότητας της εκάστοτε εταιρείας, συμπεριλαμβανομένου και της Ομόρρυθμης Εταιρείας. Όμως λόγω του ότι «η αναγνώριση της αδημοσίευτης Ομόρρυθμης Εταιρείας ως πλήρους νομικού προσώπου θα ερχόταν σε ευθεία αντίθεση με το εισαχθέν με τον νόμο για το ΓΕΜΗ σύστημα της συστατικής δημοσιότητας, επελέγη η δημιουργία ενός μορφώματος που θα έχει ικανότητα δικαίου, χωρίς όμως να είναι (πλήρες) νομικό πρόσωπο. Θα μπορούσε να ονομάσει κανείς το μόρφωμα αυτό ως «ατελές» νομικό πρόσωπο.»

Συνοπτικά, «το θέμα της αδημοσίευτης Ο.Ε. είχε απασχολήσει ιδιαίτερα τον νομικό κόσμο καθώς συναντούσαμε στην καθημερινή πρακτική περιπτώσεις εταιριών που εμφανίζονταν μεν στις συναλλαγές ως ομόρρυθμες ,χωρίς όμως να έχουν τηρήσει

τις διατυπώσεις δημοσιότητας που προβλέπονταν στον εμπορικό νόμο. Οι εν λόγω εταιρίες αντιμετωπίστηκαν από τη νομολογία ως de facto ομόρρυθμες με αποτέλεσμα να μη θίγεται η υπόσταση και οι συναλλαγές που είχαν συνάψει με τρίτους.

Στο ζήτημα αυτό που ανέκυψε έδωσε συγκροτημένη λύση ο νόμος 4072/12 στο άρθρο 251 εδ.1 και 2 παρ.3. Πιο συγκεκριμένα ορίστηκε ότι εφόσον η εταιρία αρχίσει την εμπορική της δραστηριότητα χωρίς να έχει καταχωρισθεί στο ΓΕΜΗ, εφαρμόζονται σε αυτή οι διατάξεις του έβδομου μέρους του νόμου. Κατά συνέπεια σε μια εταιρία που άσκησε την εμπορική της δραστηριότητα χωρίς να έχει δημοσιευθεί ,ως προς τα έσω θα ισχύουν οι συμφωνίες μεταξύ των εταίρων αλλά έναντι των τρίτων θα ισχύει το νέο εταιρικό δίκαιο της Ο.Ε. Επιπλέον η μη καταχωρισμένη Ο.Ε. έχει κανονικά ικανότητα δικαίου και πτωχευτική ικανότητα εφόσον ασκεί εμπορική δραστηριότητα. Η σημασία της διατάξεως συμπυκνώνεται στο γεγονός ότι πλέον αναγνωρίζεται κανονικά η νομική προσωπικότητα της εταιρίας η οποία και λαμβάνεται ως αυτόνομη ένωση προσώπων».⁴⁰

---

⁴⁰Νομική Εφημερίδα curia.gr, 7/2014

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

2.1 Έννοια και Επωνυμία Ετερόρρυθμης Εταιρείας σύμφωνα με τον Νόμο 4072/12

Η Ετερόρρυθμη Εταιρεία αποτελεί μια παραλλαγή της Ομόρρυθμης Εταιρείας, η διαφορά τους έγκειται στο γεγονός ότι στην Ετερόρρυθμη Εταιρεία υπάρχουν εταίροι οι οποίοι έχουν περιορισμένη ευθύνη, σε αντίθεση με τους ομόρρυθμους εταίρους οι οποίοι, όπως αναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, ευθύνονται απεριόριστα και εξ' ολοκλήρου για κάθε πταίσμα σύμφωνα με το 249 του Νόμου 4072/2012.

Όπως ορίζεται στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 271 του Νόμου 4072/2012 «Ετερόρρυθμη εταιρεία είναι η εταιρεία με νομική προσωπικότητα, που επιδιώκει εμπορικό σκοπό και για τα χρέη της οποίας ένας τουλάχιστον από τους εταίρους ευθύνεται περιορισμένα (ετερόρρυθμος εταίρος), ενώ ένας άλλος τουλάχιστον από τους εταίρους ευθύνεται απεριόριστα (ομόρρυθμος εταίρος).»

Η Ετερόρρυθμη Εταιρεία διέπεται από τους γενικούς κανόνες του Αστικού Κώδικα, καθώς επίσης και από τις διατάξεις του Νόμου 4072/2012 που αφορούν τις Ομόρρυθμες και τις Ετερόρρυθμες Εταιρείες (αρ. 271, παρ.2, Νόμος 4072/2012). Όπως στις Ομόρρυθμες έτσι και στις Ετερόρρυθμες Εταιρείες δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 758 και 761 του Αστικού Κώδικα⁴¹.

Από τον ορισμό της Ετερόρρυθμης Εταιρείας προκύπτει και η ιδιαιτερότητα της έναντι της Ομόρρυθμης Εταιρείας. Όλοι οι εταίροι της Ετερόρρυθμης Εταιρείας δεν έχουν την ίδια νομική θέση, ειδικά από άποψη ευθύνης. Ένας ή περισσότεροι εταίροι έχουν περιορισμένη ευθύνη, οι οποίοι καλούνται ετερόρρυθμοι εταίροι και τουλάχιστον ένας ευθύνεται εξ' ολοκλήρου και απεριόριστα, ο οποίος καλείται ομόρρυθμος εταίρος. Η περιορισμένη ευθύνη των ετερόρρυθμων εταίρων έχει ως συνέπεια και τον περιορισμό στην ανάμειξη τους στις εταιρικές υποθέσεις⁴². Οι ετερόρρυθμοι εταίροι κατά κανόνα μετέχουν μόνο κεφαλαιουχικά στην εταιρεία.

---

⁴¹ αρ. 249, παρ. 2, Νόμος 4072/2012

⁴² Ρόκας, 2012, σελ. 51

Στο καταστατικό της Ετερόρρυθμης Εταιρείας απαγορεύεται να υπάρχει διάταξη η οποία να προβλέπει ότι όλοι οι εταίροι ευθύνονται περιορισμένα, λόγω του ότι από τον νόμο δεν δίνεται δικαίωμα στους εταίρους έτσι ώστε να μπορούν να καθορίσουν την έκταση της ευθύνης που θα έχει ο κάθε εταίρος. Εφόσον ο νόμος καθορίζει ότι τουλάχιστον ένας ευθύνεται απεριόριστα έναντι των εταιρικών δανειστών και η έκταση της ευθύνης των ετερόρρυθμων εταίρων καθορίζεται στο καταστατικό.

Ουσιαστικά η Ετερόρρυθμη Εταιρεία είναι μια μικτή εταιρεία, δηλαδή έχει στοιχεία και από τις προσωπικές εταιρείες λόγω του ομόρρυθμου εταίρου αλλά και από τις κεφαλαιουχικές λόγω του ετερόρρυθμου εταίρου. Διαθέτει νομική προσωπικότητα μετά την καταχώρηση της στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο. Η Ετερόρρυθμη Εταιρεία θεωρείται εμπορική, εφόσον ο ομόρρυθμος εταίρος είναι έμπορος και σε περίπτωση πτώχευσης της εταιρείας συμπτωχεί και αυτός⁴³.

2.2 Επωνυμία της Ετερόρρυθμης Εταιρείας σύμφωνα με τον Νόμο 4072/2012

Σχετικά με την επωνυμία της Ετερόρρυθμης Εταιρείας υπάρχει νομοθετική πρόβλεψη έτσι ώστε να μην συμπεριλαμβάνονται τα ονόματα των ετερόρρυθμων εταίρων, οι οποίοι έχουν και περιορισμένη ευθύνη. Αντιθέτως στην επωνυμία μπορεί να περιλαμβάνεται το όνομα του ομόρρυθμου εταίρου.

Συγκεκριμένα η παράγραφος 1 του άρθρου 279 του Νόμου 4072/2012 αναφέρει «Η επωνυμία της ετερόρρυθμης εταιρείας σχηματίζεται είτε από το όνομα ενός ή περισσότερων ομόρρυθμων εταίρων είτε από το αντικείμενο της επιχείρησης είτε από άλλες ενδείξεις, με την προσθήκη των λέξεων «ετερόρρυθμη εταιρεία», ολογράφως ή με τη σύντμηση «Ε.Ε.»».

Κατά την περίπτωση που στην επωνυμία της Ετερόρρυθμης Εταιρείας συμπεριληφθεί το όνομα ετερόρρυθμου εταίρου, τότε αυτό έχει ως αποτέλεσμα ο συγκεκριμένος ετερόρρυθμος εταίρος να έχει απεριόριστη ευθύνη. Η διάταξη αυτή ουσιαστικά είναι για την προστασία των τρίτων οι οποίοι συναλλάσσονται με την

---

⁴³ αρ. 7 & 97, Νόμου 3588/2007

εταιρεία, εκτός εάν γνωρίζουν εκ των προτέρων ότι πρόκειται για ετερόρρυθμο εταίρο⁴⁴.

2.3 Σύσταση Ετερόρρυθμης Εταιρείας σύμφωνα με τον Νόμο 4072/2012

Η διαδικασία σύστασης της Ετερόρρυθμης Εταιρείας δεν διαφοροποιείται από την διαδικασία σύστασης της Ομόρρυθμης Εταιρείας. Για την σύσταση της Ετερόρρυθμης Εταιρείας θα πρέπει να υπάρξει εταιρική σύμβαση μεταξύ τουλάχιστον δύο ατόμων τα οποία θα επιδιώκουν κοινό εταιρικό σκοπό.

Η σύσταση της Ετερόρρυθμης Εταιρείας πραγματοποιείται με την σύνταξη της εταιρικής σύμβασης. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 252 του Νόμου 4072/2012 «οι σχέσεις των εταίρων μεταξύ τους καθορίζονται από την εταιρική σύμβαση. Στις σχέσεις αυτές οι εταίροι ευθύνονται για κάθε πταίσμα.»

Το καταστατικό θα πρέπει να είναι υπογεγραμμένο απ' όλους τους εταίρους της Ετερόρρυθμης Εταιρείας, δηλαδή και από τους ομόρρυθμους και από τους ετερόρρυθμους. Το καταστατικό θα πρέπει να περιλαμβάνει τα ίδια βασικά στοιχεία που περιλαμβάνονται και στο καταστατικό της Ομόρρυθμης Εταιρείας⁴⁵, τα οποία είναι:

- Το όνομα και η κατοικία τόσο των ομόρρυθμων όσο και των ετερόρρυθμων εταίρων.
- Η εταιρική επωνυμία στην οποία μπορεί όπως προαναφέρθηκε να υπάρχει το όνομα ή τα ονόματα των ομόρρυθμων εταίρων, γιατί σε περίπτωση που αναφέρεται το όνομα ετερόρρυθμου εταίρου ευθύνεται απεριόριστα.
- Η έδρα της Ετερόρρυθμης Εταιρείας.
- Ο εταιρικός σκοπός.
- Ο εκπρόσωπος της.

Επιπλέον στο καταστατικό της Ετερόρρυθμης Εταιρείας θα πρέπει να ορίζεται η έκταση της ευθύνης των ετερόρρυθμων εταίρων, καθώς και η αξία της εισφοράς του κάθε ετερόρρυθμου εταίρου σύμφωνα με το άρθρο 273 του Νόμου 4072/2012.

---

⁴⁴ αρ. 279, παρ.2, Νόμος 4072/2012

⁴⁵ αρ. 251, παρ.1 Νόμος 4072/2012

Το καταστατικό υποβάλλεται στις απαιτούμενες διατυπώσεις δημοσιότητας, δηλαδή γίνεται από την Υπηρεσία μιας Στάσης καταχώρηση στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο και αμέσως μετά την καταχώρηση η Ετερόρρυθμη Εταιρεία αποκτά νομική προσωπικότητα.

Σε περίπτωση που η Ετερόρρυθμη Εταιρεία λειτουργεί πριν την καταχώρηση της στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, σύμφωνα με την τρίτη παράγραφο του άρθρου 251 οι διατάξεις των κεφαλαίων περί Ομόρρυθμων και Ετερόρρυθμων Εταιρειών εφαρμόζονται και σε αυτήν την περίπτωση. Η Ετερόρρυθμη Εταιρεία η οποία δεν έχει καταχωρηθεί στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο και ασκεί εμπορική δραστηριότητα, έχει ικανότητα δικαίου και πτωχευτική ικανότητα.

2.4 Διαχείριση της Ετερόρρυθμης Εταιρείας σύμφωνα με τον Νόμο 4072/2012

Η διαχείριση της Ετερόρρυθμης Εταιρείας διαφοροποιείται από την διαχείριση της Ομόρρυθμης Εταιρείας όπως ορίζεται στο άρθρο 254 του Νόμου 4072/2012, κατά το οποίο όλοι οι ομόρρυθμοι εταίροι μπορούν να είναι και διαχειριστές της εταιρείας.

Συνήθως οι ετερόρρυθμοι εταίροι μετέχουν κεφαλαιουχικά στην εταιρεία, το γεγονός αυτό έχει ως άμεση συνέπεια να αποκτούν περιορισμένα δικαιώματα, ευθύνες και υποχρεώσεις ως προς την εταιρεία. Χαρακτηριστικό του περιορισμού των δικαιωμάτων του ετερόρρυθμου εταίρου είναι ότι δεν μπορεί να οριστεί διαχειριστής, εκτός αν επιτρέπεται με βάση το καταστατικό της εταιρείας. Αυτό ορίζεται σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 274 το οποίο αναφέρει «Ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν συμμετέχει στη διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων, ούτε στη λήψη των αποφάσεων, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην εταιρική σύμβαση.»

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι με το άρθρο 274 απαγορεύεται η λήψη αποφάσεων, από τον ετερόρρυθμο εταίρο, σχετικά με την διαχείριση της εταιρείας και όχι με τις βάσεις της εταιρείας, όπως για παράδειγμα τροποποίηση του καταστατικού.

Ο Νόμος 4072/2012 με το άρθρο 274, αφήνει το περιθώριο και στους ετερόρρυθμους εταίρους να συμμετέχουν στην διαχείριση εφόσον αυτό καθορίζεται με σχετική διάταξη στην εταιρική σύμβαση. Η νομοθεσία η οποία ίσχυε πριν την

ψήφιση του Νόμου 4072/2012, απαγόρευε την ανάληψη της διαχειριστικής εξουσίας εξολοκλήρου από ετερόρρυθμο εταίρο⁴⁶.

Στην Ετερόρρυθμη Εταιρεία διαχειριστής είναι ο ομόρρυθμος εταίρος, ο οποίος καθορίζει τόσο τις εσωτερικές σχέσεις ανάμεσα στους εταίρους όσο και με την εταιρεία. Η διαχείριση της εταιρείας γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αλλά και σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην εταιρική σύμβαση της εκάστοτε εταιρείας.

Ο ομόρρυθμος εταίρος αναλαμβάνει το ρόλο του διαχειριστή της εταιρείας καθώς έχει την εμπορική ιδιότητα. Σύμφωνα με την δεύτερη παράγραφο του άρθρου 274 του Νόμου 4072/2012, ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν μπορεί να εναντιωθεί σε πράξη του διαχειριστή, εκτός εάν η πράξη υπερβαίνει τη συνήθη διαχείριση. Ο ετερόρρυθμος εταίρος μπορεί να εναντιωθεί στον διαχειριστή πριν την τέλεση της πράξης, σε αυτή την περίπτωση ο διαχειριστής υποχρεούται να μην τελέσει την πράξη⁴⁷.

Για πράξεις οι οποίες δεν υπόκεινται στην συνήθη διαχείριση, θα πρέπει να διενεργούνται μετά από σύνεση όλων των εταίρων, ομόρρυθμων και ετερόρρυθμων⁴⁸. Ο διαχειριστής υποχρεούται να ενημερώνει και να λογοδοτεί σε όλους τους ομόρρυθμους εταίρους σχετικά με την πορεία των εταιρικών υποθέσεων⁴⁹.

2.5 Εκπροσώπηση της Ετερόρρυθμης Εταιρείας

Όπως με την διαχείριση, έτσι και με την εκπροσώπηση της Ετερόρρυθμης Εταιρείας την αναλαμβάνει ο ομόρρυθμος εταίρος. Η εκπροσωπευτική εξουσία του ομόρρυθμου εταίρου καλύπτει όλες τις δικαστικές και εξώδικες πράξεις οι οποίες σχετίζονται με την επιδίωξη του εταιρικού σκοπού⁵⁰.

Ο Εμπορικός Νόμος με το άρθρο 27 απαγόρευε στο ετερόρρυθμο εταίρο εκτός της διαχειριστικής εξουσίας να αναλαμβάνει και εκπροσωπευτική εξουσία. Ο κύριος

---

⁴⁶ αρ. 27, Εμπορικού Νόμου

⁴⁷ αρ. 274, παρ.2, Νόμος 4072/2012

⁴⁸ αρ.254, παρ.3, Νόμος 4072/2012

⁴⁹ αρ. 254, παρ.4, Νόμος 4072/2012

⁵⁰ αρ. 257, παρ.3, Νόμος 4072/2012

σκοπός του συγκεκριμένου άρθρου ήταν η αποφυγή πρόκλησης σύγχυσης μεταξύ των τρίτων και της εταιρείας, οι οποίοι θα μπορούσαν να εκλάβουν τον ετερόρρυθμο εταίρο ως ομόρρυθμο με ότι συνέπειες μπορεί να συνεπάγεται αυτό (π.χ. φερεγγυότητα).

Στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 278 του Νόμου 4072/2012, ορίζεται ότι ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν μπορεί να έχει εκπροσωπευτική εξουσία στην εταιρεία. Όμως στην δεύτερη παράγραφο του ίδιου άρθρου αφήνει το περιθώριο, μέσω της εταιρικής σύμβασης να υπάρχει διάταξη με την οποία ο ετερόρρυθμος εταίρος θα έχει εξουσία εκπροσώπησης. Προς αποφυγή συγχύσεως με τρίτους οι οποίοι πραγματοποιούν συναλλαγές με την εταιρεία, ορίζεται ότι κάθε πράξη εκπροσώπησης από μέρος ετερόρρυθμου εταίρου ευθύνεται ο ίδιος ως ομόρρυθμος.

2.6 Ευθύνη Ετερόρρυθμου Εταίρου σύμφωνα με τον Νόμο 4072/2012

Στην Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης οι ετερόρρυθμοι εταίροι έχουν την λιγότερη ευθύνη σε σχέση με τους ομόρρυθμους εταίρους. Η ευθύνη του κάθε ετερόρρυθμου εταίρου περιορίζεται μέχρι του ποσού της εισφοράς του, αυτό έχει ως συνέπεια ότι άπαξ ο ετερόρρυθμος εταίρος καταβάλει το συμφωνηθέν ποσό της εισφοράς του το οποίο αναγράφεται στην εταιρική σύμβαση, δεν μπορεί να κληθεί να καταβάλει εκ νέου εισφορά για τυχόν χρέη της εταιρείας που μπορεί να προκύψουν.

Μόνο σε περίπτωση κατά την οποία ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν έχει καταβάλει εξαρχής ολόκληρο το ποσό της εταιρικής εισφοράς, μόνο τότε δύναται να κληθεί για να καταβάλει το υπόλοιπο του ποσού της εταιρικής εισφοράς που του αναλογεί. Σε αντίθετη περίπτωση ο ετερόρρυθμος εταίρος που δεν έχει καταβάλει την εισφορά του ευθύνεται προσωπικά έναντι των εταιρικών δανειστών μέχρι του ποσού της εισφοράς του, την ίδια ευθύνη έχει και ο νέος εταίρος ο οποίος εισέρχεται στην εταιρεία για τα υφιστάμενα χρέη τα οποία προέκυψαν πριν την είσοδο του⁵¹.

Επομένως ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν ευθύνεται με ολόκληρη την περιουσία του για τα εταιρικά χρέη αλλά μόνο μέχρι το ποσό της εισφοράς του, το οποίο λόγω του επιχειρηματικού κινδύνου μπορεί να χάσει σε περίπτωση που η εταιρεία

---

⁵¹ αρ. 279, παρ.2, Νόμος 4072/2012

παρουσιάσει ζημιές⁵². Σε αντίθεση με τον ομόρρυθμο εταίρο ο οποίος ευθύνεται εξ ολοκλήρου και απεριόριστα ακόμα και με την προσωπική του περιουσία⁵³.

Ο Νόμος 4072/2012 καθορίζει την ευθύνη του ετερόρρυθμου εταίρου στην περίπτωση που η Ετερόρρυθμη Εταιρεία λειτουργούσε πριν από την έναρξη λειτουργίας του Γενικού Εμπορικού Μητρώου, αλλά και για την περίπτωση που ο ετερόρρυθμος εταίρος εισήλθε στην εταιρεία πριν την εγγραφή της στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο. Και στις δύο περιπτώσεις με το άρθρο 280 του Νόμου 4072/2012 καθίσταται σαφές ότι ο ετερόρρυθμος εταίρος πριν την καταχώρηση της εταιρείας στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, ευθύνεται για τα χρέη που δημιουργήθηκαν κατά το διάστημα αυτό ως ομόρρυθμος εταίρος, δηλαδή απεριόριστα. Εξαιρείται της ευθύνης αν οι τρίτοι γνώριζαν την συμμετοχή του ως ετερόρρυθμου εταίρου στην εταιρεία⁵⁴.

Απεριόριστη ευθύνη έχει ο ετερόρρυθμος εταίρος αν βάσει της εταιρικής σύμβασης αποκτήσει διαχειριστική εξουσία⁵⁵. Καθώς επίσης αποκτά απεριόριστη ευθύνη αν με βάσει την εταιρική σύμβαση, του ανατεθεί εξουσία εκπροσώπησης της εταιρείας⁵⁶. Ο ετερόρρυθμος εταίρος απαλλάσσεται από την ευθύνη αν οι τρίτοι οι οποίοι που πραγματοποιούσαν συνδιαλλαγές με την εταιρεία, γνώριζαν την ιδιότητα του ως ετερορρυθμού εταίρου⁵⁷.

Η διαφορά μεταξύ της ευθύνης που βαραίνει τον ομόρρυθμο εταίρο και της ευθύνης που ενίοτε προκύπτει για τον ετερόρρυθμο εταίρο, είναι ότι ο ομόρρυθμος εταίρος ευθύνεται απεριόριστα και εξ' ολοκλήρου ακόμα και με την προσωπική του περιουσία όπως έχει προαναφερθεί, όμως σύμφωνα με το άρθρο 277 του Νόμου 4072/2012 ο ετερόρρυθμος εταίρος ευθύνεται μέχρι του ποσού της εισφοράς του, εκτός και αν η εταιρική σύμβαση προβλέπει ευθύνη για μεγαλύτερο ποσό και για τους ετερόρρυθμους εταίρους.

Στην επωνυμία μιας Ετερόρρυθμης Εταιρείας συνήθως συμπεριλαμβάνονται τα ονόματα των ομόρρυθμων εταίρων, βάσει νόμου δεν απαγορεύεται να η επωνυμία Ετερόρρυθμης εταιρείας να περιλαμβάνει το όνομα ετερόρρυθμου εταίρου όμως

⁵² αρ. 279 παρ.1 Νόμος 4072/2012

⁵³ αρ. 271, παρ.1, Νόμος 4072/2012

⁵⁴ αρ. 280, Νόμος 4072/2012

⁵⁵ αρ. 274, παρ.1, Νόμος 4072/2012

⁵⁶ αρ. 278, παρ.2, Νόμος 4072/2012

⁵⁷ αρ. 278, παρ.2, Νόμος 4072/2012

αυτό έχει ως αποτέλεσμα την απεριόριστη ευθύνη του, εκτός αν ο τρίτος που συναλλάχθηκε με την εταιρεία γνώριζε ότι είναι ετερόρρυθμος εταίρος⁵⁸.

Αν ετερόρρυθμος εταίρος αποχωρήσει από την εταιρεία λόγω αποκλεισμού ή εξόδου εξακολουθεί να έχει περιορισμένη ευθύνη (έως του ποσού της εισφοράς του) για τα προγενέστερα χρέη της εταιρείας μέχρι την χρονική στιγμή της αποχώρησης του⁵⁹.

Οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν μπορούν να ενεργούν για λογαριασμό τους ή για λογαριασμό τρίτων πράξεις οι οποίες σχετίζονται με το αντικείμενο της εταιρείας, εκτός και αν προβλέπεται διαφορετικά στην εταιρική σύμβαση⁶⁰.

2.7 Κέρδη και ζημιές Ετερόρρυθμης Εταιρείας

Στην Ετερόρρυθμη Εταιρεία κάθε εταίρος έχει δικαίωμα ελέγχου των εταιρικών υποθέσεων, των λογιστικών βιβλίων, των εταιρικών λογαριασμών, τα εταιρικά έγγραφα κ.τ.λ., ανεξάρτητα αν είναι ομόρρυθμος ή ετερόρρυθμος εταίρος⁶¹.

Η συμμετοχή του κάθε εταίρου (ομόρρυθμου ή ετερόρρυθμου) γίνεται ανάλογα το ποσοστό συμμετοχής του καθενός, εκτός εάν υπάρχει διαφορετική πρόβλεψη στην εταιρική σύμβαση. Αυτό ορίζεται στο άρθρο 255 του Νόμου 4072/2012, το οποίο ισχύει τόσο για τις Ομόρρυθμες όσο και για τις Ετερόρρυθμες Εταιρείες.

Στην λήξη κάθε εταιρικής χρήσης συντάσσεται λογαριασμός στον οποίο φαίνονται τα κέρδη και οι ζημιές της εταιρείας. Μπορεί να γίνει διανομή των κερδών με βάση προσωρινό λογαριασμό πριν από την λήξη της εταιρικής χρήσης, αν προβλέπετε κάτι τέτοιο στην εταιρική σύμβαση⁶².

Σε αντίθεση με τον ομόρρυθμο εταίρο της Ετερόρρυθμης Εταιρείας ο οποίος σε περίπτωση που η εταιρεία εμφανίσει ζημιές ευθύνεται εξ' ολοκλήρου και συμμετέχει σε αυτές ακόμα και με την προσωπική του περιουσία. Ο ετερόρρυθμος εταίρος συμμετέχει στις ζημιές της εταιρείας έως το ποσό της εισφοράς του, εκτός αν

⁵⁸ αρ. 272, παρ.2, Νόμος 4072/2012

⁵⁹ αρ. 269, παρ.3, Νόμος 4072/2012

⁶⁰ αρ.276, Νόμος 4072/2012

⁶¹ αρ. 275, Νόμος 4072/2012

⁶² αρ.255, Νόμος 4072/2012

ορίζεται διαφορετικά στην εταιρική σύμβαση⁶³. Επομένως ο ετερόρρυθμος εταίρος έχει περιορισμένη απώλεια σε περίπτωση ζημιάς, η οποία είναι το ποσό συμμετοχής του στην Ετερόρρυθμη Εταιρεία.

Η Ετερόρρυθμη Εταιρεία είναι μια προσωπική εταιρεία το οποίο σημαίνει ότι κάθε εταίρος έχει δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη, δύναται να υπάρξει διαφορετική συμφωνία σχετικά με το ποσοστό συμμετοχής στα κέρδη ή στις ζημίες που θα έχει ο κάθε εταίρος, το οποίο μπορεί να καθοριστεί στην εταιρική σύμβαση, όμως δεν μπορεί να υπάρξει συμφωνία με βάση την οποία ένας εταίρος θα αποκλείεται από τα κέρδη⁶⁴.

2.8 Λύση Ετερόρρυθμης Εταιρείας

Σύμφωνα με τον Νόμο 4072/2012 και σε συνδυασμό των άρθρων 259 το οποίο ισχύει για την λύση τόσο της Ομόρρυθμης όσο και της Ετερόρρυθμης Εταιρείας και του άρθρου 281 το οποίο αναφέρεται στην λύση Ετερόρρυθμης Εταιρείας, οι κυριότεροι λόγοι λύσης της Ετερόρρυθμης Εταιρείας είναι:

- Θάνατος ή αποκλεισμός του μοναδικού ομόρρυθμου εταίρου: εάν δεν ορίζεται διαφορετικά στην εταιρική σύμβαση, για παράδειγμα σε περίπτωση θανάτου του ομόρρυθμου εταίρου να υπάρχει κληρονόμος ο οποίος θα αναλάβει την θέση και την ευθύνη του ομόρρυθμου εταίρου. Χωρίς την ύπαρξη ομόρρυθμου εταίρου η Ετερόρρυθμη Εταιρεία δεν δύναται να υπάρξει. Την θέση του ομόρρυθμου εταίρου, βάσει νόμου, μπορεί να πάρει ένας ετερόρρυθμος εταίρος. Αυτό πραγματοποιείται με τροποποίηση του καταστατικού της εταιρείας και με την καταχώρηση του εντός δύο μηνών στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.
- Μετά το πέρας του χρόνου διάρκειας της εταιρείας, ο οποίος αναφέρεται κατά την σύσταση της στο καταστατικό. Αν όμως έχει γίνει σύσταση για αόριστο χρονικό διάστημα τότε δεν μπορεί να γίνει λόγος για λύση λόγω πέρατος του χρόνου λειτουργίας της, μόνο αν υπάρξει καταγγελία από οποιονδήποτε εταίρο. Σε περίπτωση που η εταιρεία συνεχίσει την λειτουργίας της μετά το πέρας του χρονικού διαστήματος το οποίο είχε οριστεί για την λειτουργίας της στο καταστατικό, τότε

⁶³ αρ. 277, Νόμος 4072/2012

⁶⁴ Ρόκας, 2011, σελ. 36

θεωρείται ότι υπήρξε ανανέωση για αόριστο χρονικό διάστημα και συνεχίζει κανονικά την λειτουργία της ως εταιρεία αορίστου χρόνου⁶⁵.

- Με απόφαση των εταίρων σε περίπτωση που συμφωνήσουν όλοι οι εταίροι (ομόρρυθμοι και ετερόρρυθμοι) και υπάρχει αντίστοιχη πρόβλεψη στο καταστατικό, η εταιρεία μπορεί να λυθεί.
- Με την κήρυξη της εταιρείας σε πτώχευση.
- Με δικαστική απόφαση μετά από αίτηση εταίρου και εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος. Η αίτηση, σύμφωνα με το άρθρο 259 του Νόμου 4072/2012, εκδικάζεται από το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας κατά την διαδικασία εκούσιας δικαιοδοσίας.

Μετά την λύση της εταιρείας ακολουθεί η διαδικασία εκκαθάρισης, κατά την οποία διεκπεραιώνονται οι διάφορες δοσοληψίες. Καθήκοντα εκκαθαριστή μπορεί να ασκήσει και ο ετερόρρυθμος εταίρος, εκτός αν απαγορεύεται στην εταιρική σύμβαση⁶⁶. Την διαδικασία της εκκαθάρισης ακολουθεί η περάτωση που ουσιαστικά σημαίνει και το τέλος του βίου της εταιρείας.

2.9 Μετατροπή Ετερόρρυθμης Εταιρείας σε Ομόρρυθμη Εταιρεία

Η μετατροπή Ετερόρρυθμης Εταιρείας σε Ομόρρυθμη Εταιρεία προβλέπεται ρητά από τον Νόμο 4072/2012 σύμφωνα με το άρθρο 282. Συγκεκριμένα η μετατροπή μπορεί να πραγματοποιηθεί σε περίπτωση εξόδου, αποκλεισμού ή θανάτου του μοναδικού ετερόρρυθμου εταίρου, οπότε εφόσον παραμένει μόνο ο ομόρρυθμος εταίρος η εταιρεία μετατρέπεται αυτομάτως σε Ομόρρυθμη Εταιρεία⁶⁷.

Επίσης σύμφωνα με την δεύτερη παράγραφο του άρθρου 282, η Ετερόρρυθμη Εταιρεία δύναται ανά πάσα στιγμή να μετατραπεί σε Ομόρρυθμη Εταιρεία εφόσον υπάρξει ομόφωνη απόφαση των εταίρων. Σε αυτή την περίπτωση οι ετερόρρυθμοι εταίροι ουσιαστικά συναινούν στο να γίνουν ομόρρυθμοι εταίροι.

⁶⁵ Ρόκας, 2011, σελ. 44

⁶⁶ αρ. 281, παρ.2, Νόμος 4072/2012

⁶⁷ αρ. 2812, παρ. 1, Νόμος 4072/2012

Για οποιαδήποτε αλλαγή στην μορφή της εταιρείας θα πρέπει να γίνει τροποποίηση του καταστατικού και να ακολουθηθεί η απαραίτητη διαδικασία δημοσιότητας, ε την εκ νέου καταχώρηση του στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.

2.10 Ετερόρρυθμη Εταιρεία Κατά Μετοχές

Η Ετερόρρυθμη Εταιρεία κατά μετοχές είναι μια παραλλαγή της Ετερόρρυθμης Εταιρείας η οποία έχει ανάμεικτη μορφή, δηλαδή και κεφαλαιουχική αλλά και προσωπική. Η κύρια διαφορά με την απλή Ετερόρρυθμη Εταιρεία έγκειται στο γεγονός ότι για την σύσταση Ετερόρρυθμης Εταιρείας κατά μετοχές απαιτείται η δημιουργία κεφαλαίου το οποίο εν συνεχεία διαιρείται σε μετοχές, όπως συμβαίνει και με την Ανώνυμη Εταιρεία. Επομένως η συμμετοχή των εταίρων στην εταιρεία αποτυπώνεται σε μετοχές.

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 284 του Νόμου 4072/2012 «Η ετερόρρυθμη εταιρεία κατά μετοχές είναι η ετερόρρυθμη εταιρεία, στην οποία οι εταιρικές μερίδες παρίστανται με μετοχές. Κάθε εταιρική μερίδα αντιστοιχεί σε μία ή περισσότερες μετοχές». Στην Ετερόρρυθμη Εταιρεία κατά μετοχές υπάρχουν αντίστοιχα όπως και στην απλή Ετερόρρυθμη Εταιρεία οι ομόρρυθμοι εταίροι οι οποίοι ευθύνονται απεριόριστα και εξ' ολοκλήρου και οι ετερόρρυθμοι εταίροι οι οποίοι ευθύνονται περιορισμένα.

Στην επωνυμία της Ετερόρρυθμης Εταιρείας κατά μετοχές θα πρέπει πέρα από το όνομα ενός ομόρρυθμου εταίρου ή το αντικείμενο της επιχείρησης ή από άλλες ενδείξεις, να περιλαμβάνεται ολογράφως οι λέξεις «ετερόρρυθμη εταιρεία κατά μετοχές», ή σε σύντμηση «Ε.Ε.Μ.»⁶⁸. Κατά λοιπά ισχύει ότι και για την επωνυμία της απλής Ετερόρρυθμης Εταιρείας.

Η Ετερόρρυθμη Εταιρεία κατά μετοχές διέπεται από τις διατάξεις για την Ανώνυμη Εταιρεία εφόσον αυτές δεν αντιτίθενται στις διατάξεις του Νόμου 4072/2012, επίσης εφαρμόζεται το άρθρο 50^α του Νόμου 3190/1955 για την εταιρεία περιορισμένης ευθύνης⁶⁹.

---

⁶⁸ αρ. 284, παρ. 2, Νόμος 4072/2012

⁶⁹ αρ. 284, παρ.3, Νόμος 4072/2012

Μια ακόμα βασική διαφορά της Ετερόρρυθμης Εταιρείας κατά μετοχές με την απλή Ετερόρρυθμη Εταιρεία, αναφέρεται στο άρθρο 50^α του Νόμου 3190/1955 και αφορά τον τρόπο λύσης, σύμφωνα με το οποίο η ετερόρρυθμη κατά μετοχές Εταιρεία κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση μόνο αν:

- συστήθηκε κατά παράβαση της καθιερωμένης από το νόμο διαδικασίας,
- ο σκοπός της είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη
- διαπιστωθεί ότι στο συστατικό έγγραφο υπάρχουν ελλείψεις σχετικές με την επωνυμία της Εταιρείας, τις εισφορές, το ύψος του εγγεγραμμένου κεφαλαίου ή το σκοπό της Εταιρείας
- όλοι οι ιδρυτές όταν υπογράφηκε η εταιρική σύμβαση δεν είχαν την ικανότητα για διαδικασία και δικαιοπραξία

Οι σχέσεις μεταξύ των ομόρρυθμων και των ετερόρρυθμων εταίρων της Ετερόρρυθμης Εταιρείας κατά μετοχές και οι σχέσεις προς τους τρίτους, όπως και η διαχείριση της εταιρείας ρυθμίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις για Ομόρρυθμες Εταιρείες του Νόμου 4072/2012. Ενώ τα καθήκοντα και η ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων ως διαχειριστών ρυθμίζονται από τις διατάξεις για την ανώνυμη εταιρεία⁷⁰.

Τα δικαιώματα των ομόρρυθμων εταίρων για τις αποφάσεις σχετικά με την εταιρεία στην Γενική Συνέλευση είναι ανάλογα τον αριθμό των μετοχών που κατέχει ο καθένας, εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό της εταιρείας⁷¹.

Τροποποίηση του καταστατικού μπορεί να γίνει με την σύνεση όλων των ομόρρυθμων μετόχων εκτός και αν στο καταστατικό της εταιρείας υπάρχει διαφορετική πρόβλεψη⁷².

---

⁷⁰ αρ.284, παρ. 4, Νόμος 4072/2012

⁷¹ αρ.284, παρ.5, Νόμος 4072/2012

⁷² αρ.284, παρ.6, Νόμος 4072/2012

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΦΑΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

3.1 Έννοια Αφανούς Εταιρείας

Η αφανής εταιρεία είναι μια εμπορική προσωπική εταιρεία η οποία αντίθετα με την Ομόρρυθμη και την Ετερόρρυθμη Εταιρεία δεν διαθέτει νομική προσωπικότητα⁷³. Η εταιρική αυτή μορφή εφαρμόζεται πολύ συχνά γιατί προσφέρει μεγάλη ευελιξία, δυνατότητα άμεσης έναρξης, καθώς επίσης οι εταίροι που συμμετέχουν στην αφανή εταιρεία μπορούν να ρυθμίζουν τις εσωτερικές εταιρικές τους σχέσεις.

Κατά το παρελθόν τα θέματα που σχετίζονταν με την Αφανή Εταιρεία ρυθμίζονταν από τον εμπορικό νόμο (άρθρα 47-50). Με τον Νόμο 4072/2012 πραγματοποιείται για πρώτη φορά η συντονισμένη ρύθμιση των ζητημάτων που αφορούν την Αφανή Εταιρεία.

Σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 284 του Νόμου 4072/2012 «Με τη σύμβαση της αφανούς εταιρείας ο ένας από τους εταίρους (εμφανής εταίρος) παραχωρεί σε άλλον ή άλλους εταίρους (αφανείς εταίρους) δικαίωμα συμμετοχής στα αποτελέσματα μιας ή περισσότερων εμπορικών πράξεων ή εμπορικής επιχείρησης, που διενεργεί στο όνομά του, αλλά προς το κοινό συμφέρον των εταίρων.»

Αφανής εταίρος δεν συνεπάγεται ότι πρόκειται για πρόσωπο το οποίο ασκεί εμπορική δραστηριότητα καλυπτόμενο από τον εμφανή εταίρο της Αφανούς Εταιρείας. Ο αφανής εταίρος έχει την επιλογή να ασκεί εμπορική δραστηριότητα σε μια Αφανή Εταιρεία χωρίς να αποκτά την εμπορική ιδιότητα⁷⁴.

Ουσιαστικά είναι μια εσωτερική εταιρεία, λόγω του ότι δεν είναι υποχρεωτική η προβολή της συνεργασίας μεταξύ των εταίρων που συμμετέχουν στην Αφανή Εταιρεία, προς τρίτους. Η Αφανής Εταιρεία δεν καταχωρείται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο⁷⁵. Η εταιρική δραστηριότητα της Αφανούς Εταιρείας αναπτύσσεται στο όνομα ενός εταίρου, ο οποίος ονομάζεται εμφανής εταίρος και οι υπόλοιποι εταίροι

---

⁷³ αρ. 284, παρ.2, Νόμος 4072/2012

⁷⁴ Ρόκας, 2011, σελ. 59

⁷⁵ αρ. 284, παρ. 2, Νόμος 4072/2012

που έχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη και τις ζημιές της επιχείρησης ονομάζονται αφανείς εταίροι.

Οι όροι της εταιρικής συμφωνίας αποδεικνύονται μόνο με έγγραφη συμφωνία των συμβαλλόμενων μερών και δεν μπορούν να αμφισβητηθούν με μάρτυρες σύμφωνα με την δεύτερη παράγραφο του άρθρου 393 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας το οποίο ορίζει «δεν επιτρέπεται η απόδειξη με μάρτυρες κατά του περιεχομένου εγγράφου, έστω και αν η αξία του αντικειμένου της δικαιοπραξίας είναι μικρότερη από τις είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ.»⁷⁶

Πέρα από τις διατάξεις του Νόμου 4072/2012, για την Αφανή Εταιρεία εφαρμόζονται και οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα με εξαίρεση εκείνες που δεν συμβιβάζονται με τη φύση της αφανούς εταιρείας⁷⁷.

3.2 Σύσταση Αφανούς Εταιρείας

Η σύσταση της Αφανούς Εταιρείας πραγματοποιείται με την σύναψη της εταιρικής συμφωνίας μεταξύ των εταίρων, η εταιρική συμφωνία όπως προαναφέρθηκε δύναται να είναι ιδιωτικό έγγραφο. Συμβολαιογραφικό έγγραφο απαιτείται μόνο κατά την περίπτωση που για την επίτευξη του εταιρικού σκοπού απαιτείται μεταβίβαση ακινήτου από τον αφανή εταίρο προς τον εμφανή.

Ενδεικτικά το ιδιωτικό έγγραφο για την σύσταση της Αφανούς Εταιρείας θα πρέπει να περιλαμβάνει τα προσωπικά στοιχεία των εταίρων, το σκοπό της υπό σύσταση εταιρείας, την έδρα, το εταιρικό κεφάλαιο, την διάρκεια της εταιρείας, τον διαχειριστή και εκπρόσωπο της εταιρείας, επιπλέον μπορεί να προβλέπει την συμμετοχή στα κέρδη καθώς και την περίπτωση μεταβίβασης εταιρικού μεριδίου.

Σχετικά με το κεφάλαιο που απαιτείται για την σύσταση της Αφανούς Εταιρείας, ο αφανής εταίρος οφείλει να καταβάλει την εισφορά του στον εμφανή εταίρο. Ο αφανής εταίρος μπορεί να μεταβιβάσει το αντικείμενο της εισφοράς του στον εμφανή εταίρο εξ' ολοκλήρου ή εν μέρει, υπάρχει η δυνατότητα να παραχωρήσει το αντικείμενο της εισφοράς για χρήση, όπως προβλέπεται στο άρθρο 286 του Νόμου 4072/2012.

⁷⁶ αρ.284, παρ.2, Νόμος 4072/2012

⁷⁷ αρ.284, παρ.3, Νόμος 4072/2012

Όπως προαναφέρθηκε και σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 285, του Νόμου 4072/2012, η εταιρική σύμβαση της Αφανούς Εταιρείας δεν καταχωρείται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο αυτό συνεπάγεται ότι δεν αποκτά νομική προσωπικότητα.

3.3 Λειτουργία Αφανούς Εταιρείας

Η λειτουργία της Αφανούς Εταιρείας γίνεται με βάση τις διατάξεις του Νόμου 4072/2012, του Αστικού Κώδικα και των διατάξεων της εταιρικής σύμβασης. Ο αφανής εταίρος όπως και ο εμφανής έχει δικαιώματα και υποχρεώσεις έναντι της εταιρείας με απώτερο στόχο την επίτευξη του εταιρικού σκοπού.

Στην εταιρική σύμβαση ορίζονται τα δικαιώματα του αφανούς εταίρου σχετικά με τις πράξεις που διενεργεί ο εμφανής εταίρος για την επιχείρηση

Την διαχείριση και την εκπροσώπηση της Αφανούς Εταιρείας την αναλαμβάνει ο εμφανής εταίρος και καθώς ορίζει η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 288 του Νόμου 4072/2012, τα αποκτώμενα από την διαχείριση της Αφανούς Εταιρείας ανήκουν στον εμφανή εταίρο. Οι τρίτοι οι οποίοι συναλλάσσονται με την Αφανή Εταιρεία αποκτούν δικαιώματα και αναλαμβάνουν υποχρεώσεις μόνο έναντι στον εμφανή εταίρο και όχι έναντι του αφανή⁷⁸.

Ο αφανής εταίρος έχει δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη ανάλογα με το ποσό ή το ποσοστό συμμετοχής του το οποίο αναφέρει η εταιρική σύμβαση, σε περίπτωση κατά την οποία δεν υπάρχει πρόβλεψη για τα κέρδη στην εταιρική σύμβαση της Αφανούς Εταιρείας, τότε εφαρμόζεται το άρθρο 763 του Αστικού Κώδικα κατά το οποίο «ελλείψει ενάντιας συμφωνίας, οι εταίροι μετέχουν στα κέρδη και τις ζημιές κατά ίσα μέρη ανεξαρτήτως εισφοράς»⁷⁹. Μπορεί στην εταιρική σύμβαση να υπάρχει διάταξη η οποία να προβλέπει ότι ο αφανής εταίρος δύναται να συμμετέχει στις ζημιές της εταιρείας μέχρι του ποσού της εισφοράς του⁸⁰.

Ο αφανής εταίρος λαμβάνει τα κέρδη που του αναλογούν στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους ή στο χρόνο που έχουν συμφωνήσει. Τα κέρδη τα οποία

⁷⁸ αρ.287, Νόμος 4072/2012

⁷⁹ αρ. 289, παρ.1, Νόμος 4072/2012

⁸⁰ αρ. 289, παρ.2, Νόμος 4072/2012

αναλογούν στον αφανή εταίρο, δύναται να δοθούν και κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους, ιδίως κατά την ολοκλήρωση κάποιας πράξης ή επιχειρηματικής δράσης⁸¹. Σε περίπτωση που παρουσιαστούν ζημίες στην εταιρεία, ο αφανής εταίρος δεν είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει κέρδη τα οποία είχε λάβει σε προγενέστερες χρήσεις.

Σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 292, του Νόμου 4072/2012, αν πτωχεύσει ο εμφανής εταίρος, τότε ο αφανής εταίρος μπορεί να αναγγελθεί ως πτωχευτικός πιστωτής για την καταβληθείσα εισφορά του και το υπόλοιπο των κερδών, που προκύπτουν από τη διαχείριση της αφανούς εταιρείας. Εφόσον ο αφανής εταίρος δεν είχε καταβάλει την εισφορά που του αναλογούσε, υποχρεούται να την καταβάλει στην πτωχευτική περιουσία, στο μέτρο που απαιτείται για την κάλυψη της ζημίας που του αναλογεί.

3.4 Λύση και Εκκαθάριση Αφανούς Εταιρείας

Η λύση της Αφανούς Εταιρείας επέρχεται εφόσον συντρέχει κάποιος από τους λόγους που προβλέπει ο Αστικός Κώδικας, δηλαδή ο θάνατος εταίρου, η πτώχευση, η θέση σε δικαστική συμπαράσταση και η καταγγελία επιφέρουν τη λύση της εταιρίας, ακόμα και όταν πρόκειται για τον αφανή εταίρο.

Την λύση της Αφανούς Εταιρείας ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης, τα χρέη του εκκαθαριστή διενεργούνται από τον εμφανή εταίρο, ο οποίος οφείλει να αποδώσει στον αφανή εταίρο την αξία της συμμετοχής του, εφόσον έχει αφαιρεθεί το ποσό για τις ζημιές το οποίο αναλογεί στον αφανή εταίρο. Εάν έχει παραχωρηθεί από τον αφανή εταίρο, αντικείμενο ή ακίνητο προς χρήση, τότε αυτό επιστρέφεται αυτούσιο.

Ανά ημερολογιακό εξάμηνο, ο εκκαθαριστής δηλαδή ο εμφανής εταίρος οφείλει να ενημερώνει τον αφανή εταίρο για την πορεία του σταδίου της εκκαθάρισής και για τυχόν προβλήματα τα οποία εμποδίζουν την περάτωση του. Μετά την λήξη του σταδίου της εκκαθάρισης επέρχεται και η περάτωση της Αφανούς Εταιρείας⁸².

⁸¹ αρ. 289, παρ.3, Νόμος 4072/2012

⁸² αρ. 291, Νόμος 4072/2012

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ

4.1 Έννοια Κοινοπραξίας

«Ως κοινοπραξία καλείται η από κοινού σύμπραξη περισσότερων φυσικών ή νομικών προσώπων με σκοπό την επίτευξη ορισμένου κοινού σκοπού (κατά κανόνα κερδοσκοπικού). Γενικά μπορεί να λεχθεί, ότι η κοινοπραξία αποτελεί έναν μάλλον χαλαρό δεσμό επιχειρηματικής δραστηριότητας και οπωσδήποτε άτυπο. Καθένα από τα μετέχοντα σ' αυτήν πρόσωπα(φυσικά ή νομικά) διατηρεί την αυτοτέλεια αυτού και τη νομική προσωπικότητά του.»⁸³

Η σύμπραξη φυσικών ή νομικών προσώπων που δρα ως κοινοπραξία, είναι είτε αστική εταιρεία αν ο σκοπός της είναι αστικός, είτε εμπορική εταιρεία αν ο σκοπός της σύστασης της είναι η άσκηση εμπορικών πράξεων.

Η κοινοπραξία εμπορικού σκοπού κατ' αρχήν είναι μια προσωπική εταιρεία, η οποία δύναται να είναι είτε αφανής εάν ο διαχειριστής της συμβάλλεται μετά των τρίτων στο όνομα του, είτε ομόρρυθμη, όταν συμβάλλεται στο όνομα και για λογαριασμό όλων των εταίρων, το οποίο συμβαίνει κυρίως όταν συναλλάσσεται με εταιρική επωνυμία, είτε ομόρρυθμη «εν τοις πράγμασι» εταιρεία, εφόσον δεν τηρηθούν οι διατυπώσεις δημοσιότητας που απαιτούνται κατά τα αρ. 39-44 του Εμπορικού Νόμου για τη σύσταση της ομόρρυθμης.⁸⁴

4.2 Η Κοινοπραξία ως Ομόρρυθμη Εταιρεία

Πριν την ψήφιση του Νόμου 4072/2012, στην περίπτωση όπου η κοινοπραξία εμπορικού σκοπού θεωρείτο ομόρρυθμη «εν τοις πράγμασι» εταιρεία, τότε εφαρμόζονται όλες οι διατάξεις που διέπουν την ομόρρυθμη εταιρεία, η οποία ως ένωση προσώπων που επιδιώκει κάποιο κοινό σκοπό χωρίς να έχει ακόμη νομική προσωπικότητα, έχει την ικανότητα του διαδίκου. Σύμφωνα με τα ισχύοντα πριν τον Νόμο 4072/2012, η κοινοπραξία είχε την ικανότητα να είναι υποκείμενο μόνο της

---

⁸³ Ιστοσελίδα taxheaven, 6/04/2006, "Ορισμός Κοινοπραξίας Ένωση Εταιριών Νομολογία"

⁸⁴ Πολυμελές Πρωτοδικείο Θηβών, Δικαστική Απόφαση Αριθμός 29/2004

διαδικασίας και όχι της έννομης σχέσης της δίκης, επειδή στο χώρο του ουσιαστικού δικαίου η κοινοπραξία δεν αποτελούσε αυθύπαρκτη νομική προσωπικότητα και δεν είχε συνακόλουθα την ικανότητα, όπως έχουν τα νομικά πρόσωπα, να είναι υποκείμενο των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που συνθέτουν την έννομη σχέση της δίκης. Έτσι υποκείμενο της δίκης ήταν αποκλειστικά τα πρόσωπα που συγκροτούσαν την κοινοπραξία και που διατηρούσαν την αυτοτέλεια τους, συνεχίζοντας να είναι φορείς δικαιωμάτων και υποχρεώσεων από τις δικαιοπραξίες ή τις έννομες γενικά σχέσεις της κοινοπραξίας με τρίτους, νομιμοποιούμενα ενεργητικώς και παθητικώς ως προς τις διαφορές που ανέκυπταν από τη δραστηριότητα της κοινοπραξίας, είτε στο στάδιο της εκτελέσεως, με την έννοια ότι η αναγκαστική εκτέλεση της εναντίον της κοινοπραξίας απόφασης θα στρεφόταν εναντίον τους.

4.3 Αλλαγές οι οποίες επήλθαν με τον Νόμο 4072/2012 στην Κοινοπραξία

Με την ψήφιση του Νόμου 4072/2012, η κοινοπραξία διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 293. Σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 293, η κοινοπραξία είναι εταιρεία χωρίς νομική προσωπικότητα, αλλά εφόσον καταχωρηθεί στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο ή εμφανίζεται προς τα έξω, αποκτά, ως ένωση προσώπων, ικανότητα δικαίου και πτωχευτική ικανότητα. Δηλαδή σε αντίθεση με όσα ίσχυαν πριν το Νόμο 4072/2012, από την στιγμή που η κοινοπραξία έχει καταχωρηθεί στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο αποκτά νομική προσωπικότητα και επομένως δύναται να είναι υποκείμενο σε περίπτωση δίκης, κάτι το οποίο στο παρελθόν δεν ίσχυε όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη ενότητα.

Σύμφωνα με την παράγραφο 2^α του άρθρου 1 του Νόμου 3419/2005, οι κοινοπραξίες εγγράφονται προαιρετικά στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.

Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 293, αφορά την κοινοπραξία ως αστική εταιρεία και συγκεκριμένα αναφέρεται «στην κοινοπραξία που συστήθηκε με σκοπό το συντονισμό της δραστηριότητας των μελών της εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για την αστική εταιρεία. Η σύμβαση κοινοπραξίας μπορεί να προβλέπει ότι για τις υποχρεώσεις της κοινοπραξίας έναντι τρίτων τα κοινοπρακτούντα μέλη θα ευθύνονται εις ολόκληρον.»

Εξακολουθεί να ισχύει ότι οι κοινοπραξίες των οποίων ο σκοπός της σύστασης τους είναι εμπορικός, διέπονται από τις διατάξεις για τις Ομόρρυθμες Εταιρείες και οφείλουν υποχρεωτικά να καταχωρηθούν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο. «Εφόσον η κοινοπραξία ασκεί εμπορική δραστηριότητα, καταχωρίζεται υποχρεωτικά στο Γ.Ε.ΜΗ. και εφαρμόζονται ως προς αυτήν αναλόγως οι διατάξεις για την ομόρρυθμη εταιρεία»⁸⁵.

Όλες οι διατάξεις του άρθρου 293 εφαρμόζονται και στις ειδικά ρυθμιζόμενες κοινοπραξίες, εκτός αν υπάρχει αντίθετη πρόβλεψη στην ειδική ρύθμιση.⁸⁶

---

⁸⁵ αρ. 293, παρ. 3, Νόμος 4072/2012

⁸⁶ αρ. 293, παρ. 4, Νόμος 4072/2012

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Με τον Νόμο 4072/2012 «Βελτίωση Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος – Νέα Εταιρική Μορφή – Σήματα – Μεσίτης Ακινήτων – Ρύθμιση θεμάτων Ναυτιλίας, Λιμένων και Αλιείας και άλλες διατάξεις», στα άρθρα 249 έως και 292 επιχειρείται η ρύθμιση θεμάτων τα οποία σχετίζονται με τις προσωπικές εταιρείες. Ουσιαστικά, οι διατάξεις του Νόμου 4072/2012 καλύπτουν κενά τα οποία υπήρχαν σχετικά με την δομή, την διαχείριση και την λειτουργία των προσωπικών εταιρειών και τα οποία δεν καλύπτονταν από τον Εμπορικό Νόμο, δεδομένου ότι αυτός ίσχυε από το 1807. Επομένως, εκ των πραγμάτων θέματα τα οποία προέκυπταν μέσω της άσκησης της σύγχρονης επιχειρηματικότητας δεν μπορούσαν να επιλυθούν.

Ο Νόμος 4072/2012 προσφέρει ευελιξία μεταξύ των εταιρικών σχέσεων, απλοποιείται η χρονοβόρα κατά το παρελθόν διαδικασία ίδρυσης μιας προσωπικής εταιρείας, σε αυτό συμβάλει η δημιουργία της Υπηρεσίας μιας Στάσης και η έναρξη λειτουργίας του Γενικού Εμπορικού Μητρώου στο οποίο πλέον καταχωρούνται οι Ομόρρυθμες Εταιρείες και η Ετερόρρυθμη Εταιρεία, ενώ δεν καταχωρείται η Αφανής Εταιρεία.

Έχοντας ως κύριο στόχο την διατήρηση της εμπορικής επιχείρησης, η οποία μέσω των διατάξεων του Νόμου 4072/2012 προστατεύεται. Συγκεκριμένα, αξιοσημείωτη αλλαγή είναι ότι πλέον περιπτώσεις οι οποίες κατά το προγενέστερο καθεστώς αποτελούσαν λόγους λύσης των προσωπικών εταιρειών (π.χ. θάνατος εταίρου, πτώχευση εταίρου ,υποβολή σε δικαστική συμπαράσταση) δεν υφίστανται, αυτό έχει ως συνέπεια την απομάκρυνση του απόλυτα προσωποπαγούς χαρακτήρα των προσωπικών εταιρειών.

Ο γνωστότερος τύπος προσωπικής εταιρείας, η Ομόρρυθμη Εταιρεία, με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 249 ορίζεται ότι είναι εμπορική εταιρεία με νομική προσωπικότητα και όλοι οι ομόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται εξ' ολοκλήρου και απεριόριστα έναντι των εταιρικών δανειστών. Σημαντική αλλαγή για την Ομόρρυθμη Εταιρεία είναι ότι πλέον ο θάνατος εταίρου δεν αποτελεί λόγο λύσης της εταιρείας.

Εξίσου σημαντική αλλαγή αποτέλεσε η εισαγωγή της τρίτης παραγράφου του άρθρου 251 το οποίο πραγματεύεται τις Ομόρρυθμες Εταιρείες οι οποίες πραγματοποιούσαν επιχειρηματικές συναλλαγές χωρίς να έχουν καταχωρηθεί στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (αδημοσίευτη Ομόρρυθμη Εταιρεία) και για τις μη καταχωρημένες Ομόρρυθμες Εταιρείες εφαρμόζονται οι διατάξεις του έβδομου μέρους του Νόμου 4072/2012.

Η διαχείριση και η εκπροσώπηση της Ομόρρυθμης Εταιρείας θεσμοθετείται με το άρθρο 254, σύμφωνα με το οποίο δικαίωμα διαχείρισης έχουν όλοι οι εταίροι και αυτό συνεπάγεται την ευελιξία και την εξοικονόμηση χρόνου σε περιπτώσεις όπου απαιτείται ταχεία λήψη αποφάσεων από ένα εταίρο χωρίς την συγκατάθεση των υπολοίπων. Εξίσου σημαντική αλλαγή επέφερε το άρθρο 257 με την πρώτη παράγραφο που παραχωρεί σε κάθε εταίρο εκπροσωπευτική εξουσία.

Η διαφορά της Ομόρρυθμης από την Ετερόρρυθμη Εταιρεία είναι ότι στην δεύτερη υπάρχουν εταίροι οι οποίοι ευθύνονται περιορισμένα όπως ορίζεται και στην παράγραφο 1 του άρθρου 271 η Ετερόρρυθμη Εταιρεία έχει νομική προσωπικότητα, την οποία την αποκτά μετά την καταχώρηση της στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, και επιδιώκει εμπορικό σκοπό. Για τα χρέη της ευθύνεται απεριόριστα και εξολοκλήρου ένας τουλάχιστον εταίρος (ομόρρυθμος) και περιορισμένα ο ετερόρρυθμος εταίρος.

Οι κυριότερες αλλαγές οι οποίες έγιναν στην Ετερόρρυθμη Εταιρεία με τον Νόμο 4072/2012 έχουν σχέση με την εκπροσωπευτική εξουσία του ετερόρρυθμου εταίρου ο οποίος σε αντίθεση με το παρελθόν πλέον αν προβλέπεται στην εταιρική σύμβαση μπορεί να τελεί ορισμένες πράξεις εκπροσώπησης, με την διαφορά ότι θα ευθύνεται για τις συγκεκριμένες πράξεις ως ομόρρυθμος εταίρος. Επίσης ο ετερόρρυθμος εταίρος ευθύνεται προς τους εταιρικούς δανειστές μέχρι του ποσού της εισφοράς του. Όπως στις Ομόρρυθμες έτσι και στις Ετερόρρυθμες Εταιρείες γεγονότα που αφορούν έναν εταίρο (π.χ. θάνατος κ.τ.λ.) δεν αποτελούν λόγο λύσης της εταιρείας.

Τα άρθρα 285 έως 292 του Νόμου 4072/2012, ρυθμίζουν την λειτουργία της Αφανούς Εταιρείας η οποία αποτελείται από ένα τουλάχιστον εμφανή εταίρο και ένα τουλάχιστον αφανή, δεν απαιτείται καταχώριση της στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο και δεν έχει νομική προσωπικότητα.

Τέλος, στο άρθρο 293 του Νόμου 4072/2012, γίνεται αναφορά στην Κοινοπραξία, γίνεται σαφές ότι σε περίπτωση όπου η Κοινοπραξία καταχωρηθεί στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο αποκτά, ως ένωση προσώπων, ικανότητα διακαίου αλλά και πτωχευτική ικανότητα, κάτι το οποίο δεν ίσχυε κατά το παρελθόν. Επίσης, το άρθρο 293 αναφέρει πότε εφαρμόζονται στην κοινοπραξία οι διατάξεις για την αστική εταιρεία και πότε οι διατάξεις για την ομόρρυθμη εταιρεία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Έντυπη βιβλιογραφία

1. Ρόκας, Ι., 2003, Εμπορικό Δίκαιο Γενικό Μέρος Εμπορικές πράξεις, έμποροι, ρύθμιση κυριότερων εμπορικών δραστηριοτήτων, βιομηχανική ιδιοκτησία, ανταγωνισμός, Εκδ. Σάκκουλα
2. Ρόκας, Ι., 2011, Εταιρίες Εισαγωγή στο Δίκαιο των Εταιρειών του Εμπορικού Δικαίου, Εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη
3. Ρόκας, Ν., 2012, Εμπορικές Εταιρείες, Εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη
4. Παναγιώτου, Π., 2013, Το νέο δίκαιο της ομόρρυθμης και ετερόρρυθμης εταιρίας, Εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη
5. Σκαλίδης, Λ., 2013 Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Εκδ. Σάκκουλα

Ηλεκτρονική Βιβλιογραφία

1. Γενικό Εμπορικό Μητρώο (2014), "Θεσμικό Πλαίσιο" , Νόμος 3853/10
<http://www.businessportal.gr/pdf/3853.pdf>
2. Γενικό Εμπορικό Μητρώο (2014), "Εγκύκλιοι", ΦΕΚ 216/Β/5-2-2013
www.businessportal.gr/pdf/prestatute.doc
3. Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών (ΕΕΑ), 28/11/2013, "Θέματα λύσης προσωπικών εταιρειών μετά τον νόμο 4072/2012"
<http://www.eea.gr/gr/el/articles/themata-lysis-prosopikon-etairion-meta-ton-nomo-40722012>
4. Νομική Εφημερίδα curia.gr, 7/2014, "Ο ν. 4072/12 και οι αλλαγές που επέφερε στο καθεστώς των προσωπικών εταιριών"
<http://curia.gr/o-n-407212-kai-oi-allages-pou-eperefere-sto-kathestos-ton-prosopikon-etairion/>
5. Ιστοσελίδα Τετραβίβλος, 2014, «Αστικό Δίκαιο – Πολιτική Δικονομία»
http://www.tetravivlos.gr/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=158:%CF%84%CE%B9%CF%84%CE%BB%CE%BF%CF%83-v-

[%CE%BC%CE%AC%CF%81%CF%84%CF%85%CF%81%CE%B5%CF%82-393-414&Itemid=20](#)

6. Ισοκράτης Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών (2014), "Επίκαιρη Νομοθεσία", Πτωχευτικός Κώδικας

http://www.dsanet.gr/Epikairothta/Nomothesia/n3588_07.htm

7. Ισοκράτης Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών (2014), "Επίκαιρη Νομοθεσία", ΝΟΜΟΣ 4072/ΦΕΚ 86/Α/ 11.4.2012

<http://www.dsanet.gr/Epikairothta/Nomothesia/%CE%9D4072.htm>

8. Ιστοσελίδα World Intellectual Property Organization , (2014), "Εμπορικός Νόμος"

http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=224013#LinkTarget_2917

9. Ιστοσελίδα simvoulatoras, (2012), "Η ετερόρρυθμη εταιρία μετά την ψήφιση του Ν 4072/2012"

<http://www.simvoulatoras.com/2012/11/40722012.html>

10. Ιστοσελίδα taxheaven, 6/04/2006, "Ορισμός Κοινοπραξίας Ένωση Εταιριών Νομολογία"

<http://www.taxheaven.gr/acforum/index.php?showtopic=26329>

11. Πολυμελές Πρωτοδικείο Θηβών, Δικαστική Απόφαση Αριθμός 29/2004

http://foggs.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=4251&catid=1:12&Itemid=192

12. Ρόκας Ν. Κ., 2014, "Η ικανότητα δικαίου της αδημοσίευτης ΟΕ ή περί όνου σκιάς"

<http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351600013>

13. Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, "Αστικός Κώδικας"

<http://www.ministryofjustice.gr/site/kodikis/%CE%95%CF%85%CF%81%CE%B5%CF%84%CE%AE%CF%81%CE%B9%CE%BF/%CE%91%CE%A3%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%9F%CE%A3%CE%9A%CE%A9%CE%94%CE%99%CE%9A%CE%91%CE%A3/tabid/225/language/el-GR/Default.aspx>

14. Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, 6/12/2005, "Νόμος 3419/2005"

<http://www.businessportal.gr/pdf/3419.pdf>